

Извештај о самовредновању и оцењивању квалитета студијског програма
ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ (ОАС); СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ:
БИЉНА ПРОИЗВОДЊА;

МОДУЛИ: М1 – Ратарство и повртарство, М2 – Воћарство и виноградарство, М3 –
Хортикултура, М4 – Управљање земљиштем и водама

Стандарди:

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Стандард 8: Квалитет студената

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

ТАБЕЛЕ

ПРИЛОЗИ

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

Опис стања, анализа и процена стандарда 4

Студијски програм Биљна производња представља студијски програм основних академских студија. Програм траје 4 године, односно 8 семестара и има 4 модула. Прва година студија је заједничка за све модуле на студијском програму. Од друге године студија одвајају се четири модула: М1-Ратарство и повртарство, М2-Воћарство и виноградарство, М3-Хортикултура и М4-Управљање земљиштем и водама. Појединачно модули у оквиру студијског програма имају укупно по 36-38 једносеместралних предмета. Заједничка прва година има укупно 10 предмета (од којих је 8 обавезних и два изборна блока са 7 предмета). Од II до IV године, на модулу М1-Ратарство и повртарство има 21 обавезни предмет и 6 изборних блокова са 16 предмета. На модулу М2 - Воћарство и виноградарство има 20 обавезних предмета и 6 изборних блокова са 22 изборни предмета. На модулу М3 - Хортикултура има 20 обавезних предмета и 6 изборних блокова са 15 изборних предмета. На модулу М4-Управљање земљиштем и водама има 22 обавезна предмета и 6 изборних блокова са 13 изборних предмета. Студијски програм Биљна производња последњи пут је акредитован 2020. године и евидентна је оријентација ка модерним и квалитетним студијама усмереним на студента.

Основна сврха студијског програма је остваривање образовних, стручних и истраживачких циљева и задатака у области биљне производње. Врста и режим студија су прилагођени потребама стратешког развоја пољопривредне производње. Сврха студијског програма је школовање стручњака за директно укључивање у различите гране и облике биљне производње (ратарство, повртарство, воћарство, виноградарство, хортикултура и уређење земљишта и вода (мелиорације)).

Основни циљеви студијског програма су преношење научних и стручних знања и вештина као и пружање могућности за стицање разноврсних практичних знања из свих грана и области

биљне производње, као што су гајење ратарских, повртарских, ливадско-пашњачких, крмних биљака, цвећа, лековитог, ароматичног и зачинског биља, воћака, винове лозе, производње семена и садног материјала, сточне хране и других производа, знања и вештине из области заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта, а посебно мелиорација земљишта. Следећи значајан циљ је континуирани свеобухватни развој свих аспеката пољопривредне струке заснован на модерним принципима и стандардима. Један од циљева студијског програма је и усмеравање студија ка стицању знања и вештина потребних за профитабилну биљну производњу, искоришћавањем обновљивих природних ресурса уз заштиту околине, очување ресурса руралних подручја и културног наслеђа. Циљеви студијског програма су конкретни, с обзиром на расположиве ресурсе оствариви, и ближе дефинишу образовну и друге делатности ове високошколске установе, укључујући и њену свеукупну стручну делатност у биљној производњи.

Обезбеђење и праћење квалитета студијских програма Биљна производња остварује се кроз процедуре одређене Законом о високом образовању и Стратегијом обезбеђења квалитета и детаљно су описани у стандарду 4 за самовредновање високошколске установе.

Савладавањем основних академских студија студенти стичу општа и предметно-специфична применљива стручна и научна знања, оспособљени су за вођење биљне производње, као и за наставак студија на дипломским академским студијама.

Студенти стичу следеће опште способности: способност примене стечених знања у пракси, овладавање методама истраживања, способност развоја критичког и самокритичког мишљења, оспособљени су за коришћење литературе и преношење знања, односно да испољавају комуникационе способности и сарађују са ужим социјалним и међународним окружењем, уз пуно уважавање професионалне етике.

На овом студијском програму студенти стичу предметно специфична знања из области: ратарства, повртарства, воћарства, виноградарства, хортикултуре и управљања земљиштем и водама. На основу стечених знања они су оспособљени за решавање конкретних проблема у производњи ратарских и хортикултурних биљака, организовању производње, дораде и промета семена, производњи садног материјала воћака и винове лозе, подизању и нези воћњака и винограда, стицање професионалне етике и друштвене одговорности за производњу здравствено безбедне хране, рационално коришћење и очување природних ресурса земљишта и воде и заштиту животне средине. Студенти су темељно припремљени за примену комбинованих основних знања из различитих области, праћење и примену новина, усвајање савремених технологија у биљној производњи, употребу информационо-комуникационих технологија у овладавању знањима одговарајућег подручја.

Исходи учења студијског програма основних академских студија из Биљне производње базирани на дескрипторима квалификација првог циклуса образовања у датој научној или уметничкој области и на одговарајућем Европском оквиру квалификација, укључујући и захтеве међународних и националних професионалних удружења.

Упоређењем дескриптора квалификација који дају генеричке описе онога што се очекује да носиоци знања из високог образовања на различитим нивоима знају и могу да раде и компетенција студената на студијском програму основних студија Биљне производње уочава се да је Факултет обезбедио да су исходи учења на овом студијском програму у потпуности базирани на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања у датој научној области и са одговарајућим Европским оквиром квалификација, укључујући и захтеве међународних и националних професионалних удружења.

Квалификације које означавају завршетак првог циклуса према дескрипторима квалификација додељују се студентима који:

- су показали знање и разумевање у области студирања које се ослања и превазилази

њихово опште средње образовање, а обично је на нивоу који осим што омогућава употребу напредних уџбеника укључује и неке аспекте који се ослањају на напредна знања из њихове области студирања,

- могу да примене своје знање и разумевање на начин који указује на професионални приступ раду или струци, а имају и компетенције које се обично исказују кроз осмишљавање и одржавање аргументације и решавање проблема унутар њихове области студирања,

- имају способност да прикупљају и тумаче релевантне податке (обично из своје области студирања) с циљем да подрже своје процене које укључују размишљања о релевантним друштвеним, научним и етичким питањима,

- могу да пренесе информације, идеје, проблеме и решења и специјализованој и неспецијализованој публици,

- су развили вештине учења које су потребне за наставак студија уз висок степен аутономије.

Савладавањем основних академских студија на студијском програму Биљна производња студенти стичу применљива знања у области биљне производње, оспособљени су за коришћење литературе и преношење знања, као и да наставе студије на дипломским академским студијама.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће опште способности:

- анализе, синтезе и предвиђања решења и последица у биљној производњи,
- овладавања методима, поступцима и процесима истраживања,
- развоја критичког и самокритичког мишљења и приступа,
- примене стечених знања у пракси,
- развоја комуникационих способности и спретности, као и сарадње са ужим социјалним и међународним окружењем,
- професионалне етике.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће предметно-специфичне способности:

- темељно познавање и разумевање дисциплина биљне производње,
- решавања конкретних проблема у биљној производњи уз употребу научних метода и поступака,
- повезивања основних знања из различитих области биљне производње и њихове примене,
- праћења и примене новина у биљној производњи,
- развоја вештина и спретности у употреби знања у одговарајућем подручју биљне производње,
- употребе информационо-комуникационих технологија.

Стручњаци овог профила могу се запошљавати у предузећима која се баве: ратарском, повртарском, воћарском, виноградарском, цвећарском производњом и производњом лековитог биља и меда, производњом и прерадом сточне хране и контролом квалитета пољопривредних производа, организовањем производње, дораде и промета семена и садног материјала, предузећима која се баве пројектовањем и изградњом мелиорационих система, у пољопривредним компанијама и другим институцијама, пољопривредним станицама, заводима за пољопривреду, службама градова, општина, региона и Републике, удружењима произвођача, саветодавним службама, јавној администрацији, инспекцији, трговини опремом за мелиорације и ђубривима, очувању и заштити пољопривредног земљишта од загађења из пољопривреде, едукацији (средње образовање) и научним установама.

Студијски програм Биљна производња на интердисциплинаран, целовит и свеобухватан начин пружа студентима најновија научна и стручна сазнања из области биљне производње.

Поред тога, овај академски студијски програм обезбеђују основна знања из економије и успешног управљања биљном производњом. Породична газдинства и приватизоване пољопривредне компаније су предузећа која ће захтевати професионално квалификоване особе за управљање биолошким процесима и заштитом животне средине. Без образованих стручњака на одговарајући начин није могуће обезбедити заштиту руралних области и управљање пољопривредном производњом према принципима одрживости. Ова едукација се мора састојати од одговарајуће комбинације теоријског знања и практичне делатности из свих грана биљне производње.

Поређења дескриптора и описа квалификација на студијском програму основних студија из Биљне производње такође пружају користно разликовање у очекивањима из пет области: знање и разумевање, њихова примена, процењивање, комуникација и вештине учења.

Исходи учења на студијском програму Биљна производња базирани су на:

- дескрипторима квалификација описаним у Националном оквиру квалификација Србије (Национални савет за високо образовање, који означавају завршетак првог степена академских студија у трајању од четири године и стечених 240 ЕСПБ, након чега студенти могу наставити студије на студијском програму дипломских мастер студија и стећи још 60 ЕСПБ (степен ВА-1б, еквивалентан циклус по Болоњској декларацији 1)
- дескриптор за први степен у Оквиру квалификација Европског простора високог образовања у оквиру Болоњског процеса, одговара за ниво 6 Европског оквира квалификација.

Према Правилнику о листи стручних, академских и научних назива који је Национални савет за високо образовање усвојио 2020. године свршени студенти из области биотехничких наука добијају академски назив дипломирани инжењер пољопривреде. Дипломирани инжењери пољопривреде могу после две године радног искуства да полажу стручни испит из одговарајуће области у Инжењерској комори Србије.

Квалитет студијског програма се између осталог огледају и преко стандарда који обухватају општу дефиницију жељеног знања и вештина које стручњак треба да има после завршетка студија.

Програм основних академских студија је усаглашен и компатибилан са сличним таквим програмима студија у Загребу (Хрватска), Ајова (САД), Барселона (Шпанија). Квалитет студијског програма је дефинисан у светлу специфичних циљева биљне производње у нашој земљи и Европској унији.

Посебан вид провере квалитета студијског програма је успех који свршени студенти покажу у пракси. Повратне информације прибављају се и од представника Националне службе за запошљавање, струковних удружења, комора и других одговарајућих организација.

Студенти се путем студентских анкета изјашњавају о квалитету наставног процеса и педагошког рада наставника и сарадника. После извршене процедуре самовредновања на предлог Комисије за обезбеђење, праћење и унапређење квалитета Наставно-научно веће оцењује квалитет студијских програма и предлаже корективне мере.

Начин успостављања склада између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања у студијском програму основних академских студија установа је описала у делу самовредновања високошколске установе под насловом *Усклађеност између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања*. У истом делу самовредновања високошколске установе описане су методе наставе оријентисане ка учењу студената и систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења. Високошколска установа је у истом делу документовала и описала на који начин исходи учења опредељују садржај наставног програма и његову организацију, наставне методе и стратегије, предложене курсеве и поступке за проверу знања и оцењивање.

За мапирање предмета у оквиру студијског програма из Биљне производње, ради увида у стицање како су програмски исходи учења покривени у оквиру обавезних предмета приложена је [табела 1](#) и [табела 1.1.](#)

Студијски програм основних академских студија – Биљна производња – предмети прве година заједничка основа за све модуле: модул од М1 до М4.

Предметно-специфичне способности (знање, разумевање, примена, анализа, евалуација, синтеза) се огледају у познавању:

Студијски програм: Биљна производња, модул: М1 - Ратарство и повртарство

- знања грађе биљака на свим нивоима организације, типова размножавања (1Н),
- познавање технолошког процеса рада машина, уређаја и апарата (2Н); основних морфолошких и физиолошких карактеристика биљних организама, метаболичких процеса (2Н),
- способност за анализу података о земљишту, клими и др (3Н),
- разумевање основних физиолошких процеса минералне исхране (4Н),
- стицање знања из базичних науке потребних за лакше савлађивање општестручних и ужестручних предмета (5Н),
- технологија и системи гајења биљака (6Н),
- принципа наслеђивања особина, селекције, оплемењивања (7Н),
- способност заштите гајених биљака од болести и штеточина (8Н),
- поступака контроле продуктивности и услова за производњу здравствено безбедне хране (9Н),
- познавање економских законитости, тржишта, менаџмента неопходног за управљање пољопривредним предузећем (10Н),
- познавање технологије гајења цвећа, лековитог, зачинског биља (11Н),
- познавање технологије гајења повртарских култура (12Н).

Завршетком студија на студијском програму основних студија Биљне производње, модул: М1 - Ратарство и повртарство

студент је оспособљен (поседује вештине) за:

- руковање лабораторијским прибором (1В),
- анализе и израчунавања појединих физиолошких параметара (2В),
- рационалу примену органских и минералних ђубрива (3В),
- пројектовање пластеника, стакленика, повртњака (4В),
- одабирање и селекционисање биљака (5В),
- способност студента да идентификује биљке (6В),
- да познају и примењују у пракси различите сорте гајених врста (7В),
- познавање технологије гајења биљака у затвореном простору (8В).

Поред тога завршетком ових студија студент је оспособљен (опште инструменталне и системске компетенције) да:

- сакупља и разврстава идеје и податке у предвиђеном, дефинисаном и стандардном формату, (1Ц),
- анализира податке према упутству применом одговарајућих принципа и метода класификације (2Ц),
- врши процену и вредновање поузданости података уз примену дефинисаних метода или упутства (3Ц),
- примењује принципе и методе за прецизно и пажљиво решавање одређеног стручног питања (4Ц).

Завршетком основних академских студија на студијском програму Биљна производња, модул: М1 - Ратарство и повртарство (опште интерперсоналне компетенције):

- овладава методама тимског рада (1Д),
- користи литературне и друге информационе изворе (2Д),

- вреднује себе и друге на одговарајући начин (3Д),
- користи методе прикупљања података и информације (4Д),
- рангира и одабире податке, показује самосталност и одговорност за сопствено учење (5Д),
- овладава методама комуницирања у облику прилагођеном стручној дисциплини и пише извештај о практичним поступцима на јасан и концизан начин (6Д).

Предметно-специфичне способности (знање, разумевање, примена, анализа, евалуација, синтеза) се огледају у познавању:

Студијски програм: Биљна производња, модул: М2 – Воћарство и виноградарство

- знања грађе биљака на свим нивоима организације, типова размножавања (1Н),
- познавање технолошког процеса рада машина, уређаја и апарата (2Н),
- способност за анализу података о земљишту, клими и др (3Н),
- разумевање основних физиолошких процеса минералне исхране (4Н),
- стицање знања из базичних науке потребних за лакше савлађивање општестручних и ужестручних предмета (5Н),
- технологија и системи гајења воћака и винове лозе (6Н),
- принципа наслеђивања особина, селекције, оплемењивања (7Н),
- способност заштите воћака и винове лозе од болести и штеточина (8Н),
- поступака контроле продуктивности и услова за производњу здравствено безбедне хране (9Н),
- познавање економских законитости, тржишта, менаџмента неопходног за управљање пољопривредним предузећем (10Н).

Завршетком студија на студијском програму основних студија Биљна производња модул: Воћарство и виноградарство – М2 студент је оспособљен (вештине) за:

- руковање лабораторијским прибором (1В),
- анализе и израчунавања појединих физиолошких параметара (2В),
- рационалу примену органских и минералних ђубрива (3В),
- пројектовање воћњака, винограда и пчелињака (4В),
- формирање узгојних облика, резидба (5В),
- способност студента да идентификује биљке (6В),
- да познају и примењују у пракси различите сорте воћака и винове лозе (7В).

Поред тога завршетком ових студија студент је оспособљен (опште инструменталне и системске компетенције) да:

- сакупља и разврстава идеје и податке у предвиђеном, дефинисаном и стандардном формату, (1Ц),
- анализира податке према упутству применом одговарајућих принципа и метода класификације (2Ц),
- врши процену и вредновање поузданости података уз примену дефинисаних метода или упутства (3Ц),
- примењује принципе и методе за прецизно и пажљиво решавање одређеног стручног питања (4Ц).

Завршетком основних академских студија на студијском програму Биљна производња модул Воћарство и виноградарство – М2 студент (опште интерперсоналне компетенције):

- овладава методама тимског рада (1Д),
- користи литературне и друге информационе изворе (2Д),
- вреднује себе и друге на одговарајући начин (3Д),
- користи методе прикупљања података и информације (4Д),
- рангира и одабире податке, показује самосталност и одговорност за сопствено учење (5Д),

- овладава методама комуницирања у облику прилагођеном стручној дисциплини и пише извештај о практичним поступцима на јасан и концизан начин (6Д).

Предметно-специфичне способности (знање, разумевање, примена, анализа, евалуација, синтеза) се огледају у познавању:

Студијски програм: Биљна производња, модул: М3 – Хортикултура

- знања грађе биљака на свим нивоима организације, типова размножавања (1Н),
- познавање технолошког процеса рада машина, уређаја и апарата (2Н),
- способност за анализу података о земљишту, клими и др (3Н),
- разумевање основних физиолошких процеса минералне исхране (4Н),
- стицање знања из базичних науке потребних за лакше савлађивање општестручних и ужестручних предмета (5Н),
- технологија и системи гајења хортикултурног биља (6Н),
- принципа наслеђивања особина, селекције, оплемењивања (7Н),
- способност заштите хортикултурног биља од болести и штеточина (8Н),
- поступака контроле продуктивности и услова за производњу здравствено безбедне хране (9Н),
- познавање економских законитости, тржишта, менаџмента неопходног за управљање пољопривредним предузећем (10Н),
- познавање технологије гајења цвећа, лековитог, зачинског биља (11Н),
- познавање технологије гајења повртарских култура (12Н).

Завршетком студија на студијском програму основних студија Биљна производња, модул: Хортикултура – М3 студент је оспособљен (вештине) за:

- руковање лабораторијским прибором (1В),
- анализе и израчунавања појединих физиолошких параметара (2В),
- рационалу примену органских и минералних ђубрива (3В),
- пројектовање воћњака, винограда, повртњака и пчелињака (4В),
- формирање узгојних облика, резидба (5В),
- способност студента да идентификује биљке (6В),
- да познају и примењују у пракси различите сорте воћака и винове лозе (7В),
- познавање технологије гајења биљака у затвореном простору (8В).

Поред тога завршетком ових студија студент је оспособљен (опште инструменталне и системске компетенције) да:

- сакупља и разврстава идеје и податке у предвиђеном, дефинисаном и стандардном формату, (1Ц),
- анализира податке према упутству применом одговарајућих принципа и метода класификације (2Ц),
- врши процену и вредновање поузданости података уз примену дефинисаних метода или упутства (3Ц),
- примењује принципе и методе за прецизно и пажљиво решавање одређеног стручног питања (4Ц).

Предметно-специфичне способности (знање, разумевање, примена, анализа, евалуација, синтеза) се огледају у познавању:

Студијски програм: Биљна производња, модул: М4 – Управљање земљиштем и водама

- разумевање основних физичких закона и техника за њихово моделирање, знања грађе биљака на свим нивоима организације, типова размножавања (1Н)
- -познавање процеса и метода за одређивање физичких, хемијских и микробиолошких својстава у земљишта и вода (2Н)

- -способност за анализу података о земљишту, клими и др. према упутству, применом одговарајућих принципа и метода класификације (3Н)
- -разумевање основних физиолошких процеса и принципа минералне исхране (4Н)
- -познавање основних принципа у пољопривредној производњи (5Н)
- -способност синтезе стечених знања у изради пројектних програма, инвестиционо техничке документације, изради и ревизији студија и пројеката хидромелиоративних система (6Н)
- -синтеза и примена стечених знања у области изградње хидромелиоративних система, ревизији инвестиционо техничке документације, као и вођењу, одржавању и коришћењу хидромелиорационих система у њиховој експлоатацији (7Н)

Завршетком студија на студијском програму основних студија Биљна производња, модул Управљање земљиштем и водама М4 студент је оспособљен (вештине) за:

- процену земљишта и предлагање мера заштите земљишта у функцији одрживог развоја као и одговарајуће мере за поправку земљишта у складу са утврђеним хемијским, физичким, микробиолошким и осталим својствима (1В)
- рационалну примену органских и минералних ђубрива у складу са потребама биљака и хемијским својствима земљишта и ђубрива; (2В)
- анализу података о хемијском и микробиолошком квалитету воде за наводњавање уз употребу критеријума, (3В)
- дефинисање потенцијалних извора контаминације у ланцу производње хране, (4В)
- рад на изради пројектне документације хидромелиорационих система, њиховој с изградњи и надзору изградње (5В)
- вођење, одржавање и коришћење хидромелиорационих система у њиховој експлоатацији (6В)
- рад на специјализованим пословима у инспекцијским службама градова, општина, региона и Републике, у области уређења и коришћења земљишних и водних ресурса; (7В)
- координацију и учешће у изради, одржавању и имплементацији основе и информационог система, заштите, уређења и коришћења земљишног пољопривредног простора као основног просторно - планског документа стратешког развоја пољопривреде. (8В)

Поред тога завршетком ових студија студент је оспособљен (опште инструменталне и системске компетенције) да:

- сакупља и разврстава идеје и податке у предвиђеном, дефинисаном и стандардном формату, (1Ц)
- анализира податке према упутству применом одговарајућих принципа и метода класификације (2Ц),
- врши процену и вредновање поузданости података уз примену дефинисаних метода или упутства (3Ц) и
- примењује принципе и методе за прецизно и пажљиво решавање одређеног стручног питања (4Ц).

Завршетком основних академских студија на студијском програму Биљна производња, модул Управљање земљиштем и водама студент (опште интерперсоналне компетенције):

- овладава методама тимског рада (1Д),
- користи литературне и друге информационе изворе (2Д),
- користи методе прикупљања података и информације (3Д),
- рангира и одабире податке, показује самосталност и одговорност за сопствено учење (4Д),
- овладава методама комуницирања у облику прилагођеном стручној дисциплини и пише извештај о практичним поступцима на јасан и концизан начин (5Д).

Процене постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења на студијском програму, стратегија и коришћене методе којима се проверава постизање исхода учења за студијски програм основних академских студија из Биљне производње, као и процене у којој мери се постигнути резултати поклапају са планираним исходима учења на студијском програму дати су у делу самовредновања високошколске установе под називом *Процене постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења*.

Активности учења потребне за достизање очекиваних исхода учења на студијском програму основних академских студија из Биљне производње (време проведено на активностима које директно води наставно особље, време проведено у самосталном раду, на обавезној стручној пракси, време потребно за припрему за проверу знања и време обухваћено самом провером знања) приказани су на конкретном примеру једног предмета кроз удео ових активности у укупној вредности ЕСПБ за дати предмет.

Табела 2. Предмет Физиологија биљака (број часова активне наставе 3+2 недељно; број ЕСПБ 6)

6 ЕСПБ, укупно 180 сати	Сати	Поени
Предиспитне обавезе		
Предавања 3 часа недељно Активност у току предавања	60 x 0,75 = 45 сати	5
Вежбе 2 часа недељно Практичне вежбе (лабораторијске вежбе)	30 x 0,75 = 22,5 сати Практичне вежбе (лабораторијске вежбе)	5
Тест (припрема за тестове и полагање теста)	Припрема 30 сати Полагање 1 сат	10
Колоквијум (припрема колоквијума и полагање колоквијума)	Припрема 35 сати Полагање 1 сат	20
Испитне обавезе		
Усмени испит	Припрема 45 сати Полагање 1 сат	60
Коначна оцена знања се састоји од броја поена стечених на предиспитним обавезама и броја поена стечених на усменом завршном испиту.		

Документованост да је процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) предмет редовне провере, путем праћења и прикупљања повратних информација од студената на студијском програму основних академских студија из Биљне производње описана је у делу самовредновања високошколске установе под насловом *Процена оптерећења студената*.

Методе егзактног мерења оптерећења студената за сваки ЕСПБ бод, односно документованост да је додела бодова деловима студијског програма заснована на оптерећењу студената неопходног за постизање исхода учења у формалном смислу за студијске програме у целини дата су у делу самовредновања високошколске установе под насловом *Опис методе егзактног мерења оптерећења студената*.

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу специфичних циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз континуирано осавремењивање садржаја и прикупљање повратних информација о квалитету програма од релевантних организација. Факултет редовно и систематски проверава и ревидира: циљеве студијског програма, структуру и садржај програма, радно оптерећење студената мерено ЕСПБ, исходе и

компетенције студената по завршетку студирања, као и могућности запошљавања и даљег школовања.

Детаљан опис унапређивања квалитета постојећих студијских програма, као и њиховог континуираног осавремењавања описан је у делу самовредновања високошколске установе под насловом *Унапређивање и континуирано осавремењавање постојећих студијских програма*.

Наставници и студенти су упознати са дефинисаним захтевима које завршни рад на студијском програму основних академских студија из Биљне производње треба да испуњава, посебно у погледу академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања датим у одредбама Правилника о основним академским студијама.

Детаљан опис дефинисаних захтева које завршни рад треба да испуни, посебно у погледу академске методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања описан је у делу самовредновања високошколске установе под насловом *Дефинисани захтеви за завршни рад*.

Веза са дипломираним студентима студијског програма основних академских студија из Биљне производње за тржиште рада и постигнућа дипломираних студената описани су у делу самовредновања високошколске установе под насловом *Веза са диплоцима, релевантност програма за тржиште рада и постигнућа дипломаца*. Да би се успоставила што ефикаснија веза са дипломираним студентима студијских програма високошколска установа је усвојила Правилник о алумни удружењу.

У оквиру стандарда 4 методом SWOT анализе ([табела 4.0.](#)) установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

- циљеве студијског програма и њихову усклађеност са исходима учења,
- методе наставе оријентисане ка учењу исхода учења,
- систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења,
- усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења,
- међусобну усаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција базираних на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања,
- способност функционалне интеграције знања и вештина,
- поступке праћења квалитета студијских програма,
- повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама,
- континуирано осавремењавање студијских програма,
- доступност информација о дипломском раду и стручној пракси,
- доступност информација о студијским програмима и исходима учења.

Табела 4.0. SWOT анализа

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Циљеви студијских програма су у складу са основним задацима и циљевима Факултета, јасно и недвосмислено су дефинисани, конкретни, оствариви с обзиром на расположиве ресурсе	+++	Делом се уочава недовољна дефинисаност појединих компетенција и вештина, као и недовољан ниво развоја креативних способности и практичних вештина студената	+
Методе учења јасно су дефинисане у свим предмета	+++	Мала заинтересованост појединих студената за интерактивне методе	+

		наставе и учења	
Предмети имају јасно дефинисан и објављен начин стицања поена; оцењивање студената врши се непрекидним праћењем рада студената	+++	Оцењивање засновано на мерењу исхода учења није уједначено за различите предмете	+
Јасно дефинисан систем стицања ЕСПБ на предиспитним и испитним обавезама	+++	Неусаглашеност описа (спецификације) појединих предмета са циљевима курса и очекиваним исходима, знањима и компетенцијама; тенденција једног броја наставника да повећавају оптерећење студената преко обима превиђених ЕСПБ, утичући на укупни успех и пролазност студената; недовољан број студената који завршавају студије у предвиђеном року	+
Савлађивањем студијских програма студенти углавном стичу у целини опште и предметно-специфичне способности интеграције знања и вештина	+++	Делом се уочава недовољан ниво развоја креативних способности и практичних вештина студената.	+
Факултет континуирано и систематски прати квалитет студијских програма	+++	У појединим сегментима споро се уводе промене које доприносе побољшању квалитета студијских програма	+
Факултет добија повратне информације о свршеним студентима и њиховим компетенцијама	+++	Делом се недовољно анализирају повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама	+
У складу са могућностима континуирано се осавремењују студијски програми	+++	Делом несистематска примена нових метода у настави	+
На вебсајту Факултета налазе се подаци о спецификацији завршног рада и стручне праксе	+++	Неусаглашеност у потребном времену израде завршног рада између појединих наставника	+
Релевантни подаци о студијском програму и исходима учења налазе се на вебсајту Факултета	+++	Недовољно је информација на страном језику	+
МОГУЋНОСТИ		ПРЕТЊЕ	
Стално преиспитивање циљева студијског програма и усклађивање са стеченим компетенцијама и исходима учења, као и усклађивање са захтевима тржишта	++	Недостатак репрезентативних показатеља о ефикасности циљева студијског програма	+
Континуирани развој курикулума предмета и студијског програма; развијање нових видова интерактивне	+++	Смањена економска моћ утиче на примену нових метода наставе	+

наставе примерених раду са малим бројем студената			
Преиспитати исходе учења и ускладити их са оцењивањем; обезбедити обуку за наставнике, која се односи на модерне методе провере знања	+++	Неадекватно предвиђање и савлађивање адекватне методе оцењивања и праћења напредовања студената утиче да је бодова у просеку превише висок или низак	+
Приспитивање односа ЕСПБ, предиспитних и испитних обавеза и усаглашавање са оптерећењем студената током постизања исхода учења	+++	Лоша утемељеност услова за достизање очекиваних исхода учења на појединим предметима смањује привлачност и конкурентност модула или студијског програма у целини	+
Стално преиспитивање и побољшање циљева студијских програма и њихово усклађивање са стеченим компетенцијама и исходима учења побољшава функционалну интеграцију знања и вештина	+	Слабљење економске моћи утиче на примену нових метода наставе којима се побољшава функционална интеграција знања и вештина	+++
Систематска примена резултата који су добијени праћењем квалитета студијских програма доприноси њиховом унапређењу	++	Тенденција да праћење квалитета студијских програма буде сама себи циљ	+
Константан рад на унапређењу упитника како би се добиле релевантне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама	+	Незаинтересованост појединих државних субјеката да доставе релевантне повратне информације о свршеним студентима и њиховим компетенцијама	
Изразита одређеност ка осавремењавању студијских програма	++	Недовољно финансирање утиче на даље осавремењавање студијских програма	+++
Детаљно упознавање студената са специфичностима везаних за израду дипломских радова у релевантним областима; већа сарадња са привредом у циљу повећања могућности за извођење практичне наставе	+	Немотивисаност наставника да доставе информације због малог броја студената;	+
Детаљнији опис исхода учења и постављање на вебсајту Факултета информације о студијском програму на страном језику може привући већи број страних студената	+	Недовољно појављивање на сајмовима образовања и средствима јавног информисања са афирмативним описом студијских програма и модула које садрже, смањује привлачност и конкурентност у односу на сродне програме других факултета	++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4:

На основу урађене SWOT анализе на Наставно-научном већу усвојене су следеће мере и активности у вези стандарда 4:

1. Стално преиспитивање циљева студијског програма и усклађивање са стеченим

компетенцијама и исходима учења, усклађивање са захтевима тржишта;

2. Континуирани развој курикулума предмета и студијског програма;
3. Развијање нових видова интерактивне наставе примерених раду са малим бројем студената;
4. Стално преиспитивање исхода учења и усклађивање са оцењивањем;
5. Обезбеђење систематског праћења квалитета студијских програма и примене релевантних корективних мера у циљу њиховог сталног унапређења;
6. Упознавање студената са специфичностима везаним за израду завршних радова из релевантних научних области;
7. Даље континуирано праћење реализације студијског програма, као сходно томе, где постоји потреба, редефинисање студентског оптерећења израженог у ЕСПБ.
8. Континуирана анализа пролазности на сваком предмету и благовремено предузимање корективних мера;
9. Успоставити већ сарадњу и унапредити постојећу са предузећима и компанијама из области пољопривреде и прехранбене индустрије у циљу извођења практичне наставе студента;
10. Дефинисање начина вођења евиденције о предиспитним и испитним обавезама студената;
11. Резултати студентских анкета треба да буду више вредновани у процесу обезбеђења квалитета студијског програма. Анкете треба да буду анализирани и у складу са њима спровођене корективне мере, при чему су од изузетне важности повратне информације од дипломираних студената и послодаваца.

Показатељи и прилози за стандард 4:

Табела 4.0. SWOT анализа

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године.

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Стандарди

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Опис

Квалитет наставног процеса студијском програму основних академских студија из Биљне производње обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по

предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу. Квалитет наставног процеса на студијском програму основних академских студија из Биљне производње обезбеђује се кроз континуирано осавремењавање курикулума и садржаја предмета најновијим научним сазнањима, примену одговарајућих стратегија, техника и метода интерактивне наставе које подстичу креативно размишљање студената. На тај начин се обезбеђује реализација исхода учења, циљева и садржаја предмета, унапређење компетенција наставника и сарадника, али и остваривање интеракције са студентима ради добијања повратних информација о њиховој перцепцији квалитета наставног процеса. Наставници и сарадници током извођења предавања, вежби и свих других облика наставе и оцењивања стечених компетенција студената се обавезују да поступају професионално и имају коректан однос према студентима. Квалитет наставног процеса је предмет посебног значаја за органе пословођења и органе управљања Факултета, Комисије за обезбеђење, проверу и унапређења квалитета, студената и студентских организација, као и других актера који на било који начин учествују у овом процесу.

План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе. План и распоред наставе су доступни студентима, наставницима и сарадницима, како на веб сајту Факултета, тако и на одговарајућим огласним таблама у просторијама Факултета. Настава на студијском програму је интерактивна, обавезно укључује примере из праксе, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања. Факултет обезбеђује да се на сваком предмету, пре почетка семестра донесе и учини доступним за студенте план рада који укључује:

- основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ бодова, услови,
- циљеве предмета,
- садржај и структуру предмета,
- план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе),
- начин оцењивања на предмету,
- уџбенике, односно обавезну и допунску литературу,
- податке о наставницима и сарадницима на предмету.

Спровођење плана наставе, као и планова рада на појединачним предметима систематски се прати и анализира на седницама Већа катедри и Наставно-научног већа Института и Факултета и предузимају корективне мере уколико дође до одступања.

Садржаји курикулума као и наставне методе за његову примену одговарају постизању циљева одговарајућих студијских програма и исхода учења. Предметни наставници на предавањима обавезно врше упознавање студената са садржајем наставних предмета студијског програма.

Облици остваривања наставе на основним академским студијама из Биљне производње су: предавања, вежбе, семинари, семинарски радови, практикуми, презентације, пројекти, практична настава, консултације, колоквијуми, тестови, менторски рад, учешће студената у стручном и научном раду и други облици у складу са студијским програмом. Поред утврђеног садржаја предмета, предавања могу садржати и нова научна и стручна сазнања и анализу актуелних питања која су у вези са утврђеним садржајем предмета. Испити на ОАС Биљна производња су усмени или усмени и писмени, у складу са студијским програмом. Испити се полажу пред предметним наставником и/или комисијом, а ближе одредбе о правилима и начину студирања дефинисане су Правилником о правилима основних академских студија. Завршни и дипломски радови су самостални радови студента из одређених тема, чија израда и одбрана се врши на крају студијског програма. Ови радови представљају резултат самосталног, стручног и истраживачког рада студента којим се уз примену одређене методологије систематизују постојећа

и даје допринос новим сазнањима.

Садржаји курикулума као и наставне методе за његову примену одговарају постизању циљева студијског програма основних академских студија из Биљне производње и његових исхода учења.

У табели је приказан распоред предмета по семестрима и годинама студија на студијском програму основних студија из Биљне производње. [Табела 5.1.](#) Распоред предмета по семестрима и годинама студија

Усклађеност различитих типова курсева и исхода учења

Студијски програм основних академских студија из Биљне производње, формиран је у складу са принципима дефинисаним Законом о високом образовању, као и болоњском декларацијом.

Циљ студијског програма је да омогући студентима стицање најновијих научних и стручних знања и вештина из области биљне производње.

Услов за упис студијског програма основних академских студија је успешно завршено четворогодишње средњешколско школовање и успешно положен квалификациони испит из одговарајућих предмета Биљне производње.

Студијски програм основних академских студија из Биљне производње траје 4 године, односно 8 семестара. Прва година студија је заједничка за све модуле на студијском програму. Од друге године студија одвајају се четири модула: М1-Ратарство и повртарство; М2-Воћарство и виноградарство; М3-Хортикултура и М4-Управљање земљиштем и водама. Појединачно модули у оквиру студијског програма имају укупно по 36-38 једносеместралних предмета. Заједничка прва година има укупно 10 предмета (од којих је 8 обавезних и два изборна блока са 7 предмета). Од II до IV године, на модулу М1- Ратарство и повртарство има 21 обавезни предмет и 6 изборних блокова са 16 предмета. На модулу М2 - Воћарство и виноградарство има 20 обавезних предмета и 6 изборних блокова са 22 изборни предмета. На модулу М3 - Хортикултура има 20 обавезних предмета и 6 изборних блокова са 15 изборних предмета. На модулу М4-Управљање земљиштем и водама има 22 обавезна предмета и 6 изборних блокова са 13 изборних предмета. У структури студијског програма на основним академским студијама заступљене су одговарајуће групе предмета у односу на укупан број ЕСПБ бодова, и то: академско-општеобразовне – око 13%, теоријско-методолошке – око 20%, научно-стручне – око 33% и стручно-апликативне – око 33%. У сваком семестру основних академских студија студент може да стекне 30 ЕСПБ што чини укупно 240 ЕСПБ. Настава је теоријска и практична из свих предмета. Стручна пракса је предвиђена на другој, трећој и четвртој години. Основне стручне области у основном академском студијском програму су: опште основе ратарства, генетика, оплемењивање и селекција биљака, гајење жита, махунарки, крмног и индустријског биља, гајење и одржавање ливада и пашњака, гајење поврћа, цвећа и лековитог биља, производња семена ратарских и хортикултурних биљака, биологија, екологија и технологија гајења воћака и винове лозе, пчеларство, опште и посебно воћарство и виноградарство, области мелиорација земљишта, заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта као природног ресурса од прворазредног значаја у Србији. Од страних језика предвиђено је изучавање енглеског, француског, немачког или руског. После четврте године студија предвиђен је завршни рад.

Програми свих предмета на студијском програму основних академских студија из Биљне производње су дефинисани тако да приказују савремена научна и стручна достигнућа из дате области, али на начин да су прихватљиви и применљиви за овај ниво високог образовања. Настава на студијском програму се реализује кроз предавања, вежбе, лабораторијске вежбе, теренске вежбе, семинарске радове, као и кроз интерактивну наставу. Од метода интерактивне наставе у студијском програму користе се индивидуалне, групне и кооперативне методе активног учења. Интерактивне методе се користе у учионици или ван ње у оквиру индивидуалног или групног рада. У оквиру сваког предмета основног академског студијског програма предвиђено је обавезно континуирано праћење стицања знања и вештина студента током семестра путем

провере резултата на колоквијумима и тестовима знања, као и на завршном испиту на крају семестра.

Значајан допринос обезбеђењу квалитета наставног процеса дају наставници и сарадници који су учествовали на бројним европским пројектима из области унапређења високог образовања као што су Tempus, WUS, Horizon и други пројекти на тему јачања капацитета наставног особља, као и њихово учешће на курсевима из свих домена савремене универзитетске наставе (методе активне наставе/учења, експертска колегијална контрола наставе, драмске вештине у настави на универзитету, коришћење интерактивних електронских учила/програма, методе обезбеђења и контроле квалитета, менторски рад и управљање у академској заједници).

Један од критеријума за вредновање квалитета наставе су резултати студентске анкете, у којима се оцењују сви елементи квалитета наставе, а који се користе како у процесу унапређења квалитета рада на појединим предметима тако и као обавезан услов приликом избора односно реизбора наставника у одговарајуће звање. Анкете се попуњавају електронским путем, што је свакако допринело бржој и лакшој обради података. На основу резултата анкета студената путем упитника према Правилнику о начину и поступку самовредновања (Анкете студената о квалитету наставног процеса) и анализе успешности студирања на студијским програмима првог и другог нивоа на седницама Већа Катедри, Наставно-научног већа Института и Наставно-научног већа Факултета посебно се разматрају наставници који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет наставе. Указује им се на потребу побољшања квалитета наставног процеса и обезбеђује им се потребно усавршавање путем радионица на којима се информишу о дефинисању исхода учења, методама наставе и методама оцењивања.

У претходном трогодишњем периоду и у складу са препорукама рецензентске комисије за акредитацију установе реализоване су одређене активности и мере за унапређење ефикасности студирања. На годишњем нивоу и по испитним роковима врши се анализа пролазности и излазности студената на испите, испуњавање предиспитних обавеза, анализа уписа на више године студија, као и време потребно за завршетак студија. У циљу лакшег праћења ових података, у наставничком веб сервису (еЗапослени) отворен је део у ком наставници могу да прате пролазност студената на својим предметима током више школских година, по предметима и по испитним роковима чиме је омогућена правремена реакција уколико дође до значајних одступања.

Квалитет наставног процеса на студијском програму Биљна производња, као што је већ наглашено, обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу. Спровodeћи стратегију обезбеђења квалитета наставног процеса Пољопривредни факултет прати квалитет наставног процеса, вредновања студената на предиспитним обавезама и испитима, успешност студирања студената у целини и на појединачним предметима, као и квалитет ресурса, простора, опреме и уџбеничког материјала.

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирала и квантитативно оцењила неке од следећих елемената: [Табела 5.0. SWOT анализа](#)

Методом SWOT анализе Факултет је анализирао и квантитативно оценио следеће елементе на студијском програму основних академских студија из Биљне производње:

1. Компетентност наставника и сарадника;
2. Доступност информација о терминима и плановима реализације наставе;
3. Интерактивно учешће студената у наставном процесу;
4. Доступност података о студијским програмима, плану и распореду наставе;
5. Избор метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења;
6. Систематско праћење квалитета наставе и корективне мере.

Табела 5.0. SWOT анализа

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
На студијском програму Биљна производња извођење наставе је поверено изузетно компетентним наставницима и сарадницима. Број наставника и сарадника, научне и стручне квалификације наставног особља одговарају области биотехничких наука, технолошког инжењерства у пољу техничко-технолошких наука и агроекономије у пољу друштвено-економских наука и нивоу њихових задужења	+++	Неуједначеност оптерећења наставника, недовољан број младих сарадника у наставном процесу	++
Информације о терминима и плановима реализације наставе доступне у различитим облицима	+++	Несистематичност информација о терминима и плановима реализације наставе доступних у различитим облицима	+
Делимично интерактивно учешће студената у наставном процесу	++	Недовољно познавање метода интерактивне наставе	++
Доступност података о студијским програмима, плану и распореду наставе у различитим облицима	++	Делимична несистематичност података о студијским програмима, плану и распореду наставе у различитим облицима	+
Разноврстан избор метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења, постојање платформе Moodle за пласирање електронских садржаја	+++	Недовољно познавање појединих метода наставе и учења од стране појединих наставника којима се постиже савладавање исхода учења	+
Систематско праћење квалитета наставе и корективне мере	+	Фрагментисано праћење квалитета наставе и несистематичност у предузимању корективних мера	+
МОГУЋНОСТИ		ПРЕТЊЕ	
Планирање развоја кадра	+	Сложеност организационе структуре Факултета	+
Потребно је систематизовано објављивање информација о терминима и плановима реализације наставе доступне у различитим облицима	+	Незаинтересованост појединих наставника и сарадника али и студената за примену нових интерактивних метода учења	+
Усавршавање наставника и сарадника путем радионица на којима ће се вршити упознавање метода интерактивне наставе	++	Недовољно коришћење информационе технологије и недостатак програма за те сврхе	+
Потребно је систематизовано објављивање података о студијским програмима, плану и распореду наставе у различитим облицима	++	Слабости организовања, недефинисаност рада стручних органа у погледу праћења квалитета наставе и предузимања корективних мера	+

Акциони план за систематско праћење квалитета наставе и корективне мере	+		
---	---	--	--

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5:

1. Контрола и спровођење превентивних и корективних мера за унапређење наставног процеса;
2. Вршити редовну едукацију, обуку и усавршавање наставника и сарадника за примену нових савремених интерактивних метода наставе, јачања и унапређења знања и вештина наставничких компетенција;
3. Систематизовано објављивање података о студијским програмима, плану и распореду наставе у различитим облицима;
4. Вршити редовно ажурирање промена и доступност података о плану рада на појединим предметима на интернет страници Факултета;
5. Систематично стимулисати део студената на активно учешће у настави;
6. Интензивирати студентске стручне праксе у складу са захтевима тржишта.

У периоду до следећег самовредновања високошколске установе максимална пажња биће усмерена на унапређење кључних процедура, и то:

1. процедуре које обезбеђују доступност и реализацију плана рада на предметима,
2. процедуре за праћење квалитета наставног процеса у оквиру Катедре, Наставно-научног већа Института и Наставно-научно већа Факултета.

Показатељи и прилози за стандард 5:

[Табела 5.0. SWOT анализа](#)

[Табела 5.1.](#) Студијски програм Биљна производња

[Прилог 5.1.](#) Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

[Прилог 5.2.](#) Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

[Прилог 5.3.](#) Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника.

Стандард

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

Опис

Број наставника према документацији за акредитацију из 2020. године одговара потребама за реализацију свих активности на студијском програму основних академских студија из Биљне производње. У настави и научним активностима у моменту самовредновања учествује 57 редовних професора, 40 ванредна професора, 13 доцента, 2 асистена са докторатом, 2 наставника страног језика, 15 асистената, 2 сарадника у настави, 1 редовни, 1 ванредни професор и 1 доцент по уговору о ангажовању. Научне и стручне квалификације наставног особља на студијском програму основних академских студија из Биљне производње одговарају области биотехничких наука у пољу техничко-технолошких наука као и нивоу њихових задужења.

Квалитет поступака и услова за избор наставника и сарадника се обезбеђују поштовањем прописа који регулишу избор наставника и сарадника на свим факултетима Универзитета у Београду, као и поштовањем прописа Пољопривредног факултета. Квалитет наставника и сарадника се обезбеђује пажљивим планирањем и избором кадра на основу јавног конкурса и транспарентног поступка избора кандидата. Извештај и комплетна документација о свим

пријављеним кандидатима се јавно објављује на огласној табли факултета, као и на интернет страници факултета (<https://agrif.bg.ac.rs/sr/fakultet/uvid-javnosti/referati>), тако да је доступан оцени стручне и шире јавности. Поступак избора наставника и сарадника се периодично проверава и усаглашава са законским променама.

Пољопривредни факултет прати и оцењује научну активност наставника и сарадника кроз редовно годишње прикупљање остварених научних резултата наставника и сарадника и план активности за следећу годину, који се прослеђују Министарству науке. Пољопривредни факултет је успоставио редовно ажурирање репозиторијума (<https://aspace.agrif.bg.ac.rs/>), чиме се повећава видљивост и транспарентност остварених научних резултата наставника и сарадника запослених на Пољопривредном факултету. У циљу веће промоције и подстицаја научно-истраживачког рада запослених наставника и сарадника, Факултет годишње расписује конкурс за избор и награђивање аутора са најбољим радовима, са укупно три аутора у категорији пољопривредних наука, два аутора у категорији науке о храни и једног аутора у категорији агрономских наука.

Праћење и оцењивање педагошке активности наставника и сарадника се обезбеђује анкетирањем студената, према захтевима Правилника Универзитета у Београду о студентском вредновању педагошког рада наставника и сарадника. Пољопривредни факултет припрема и процењује резултате о просечним оценама наставника и сарадника на годишњем нивоу. Просечна оцена за квалитет наставника и сарадника за школску 2020/21 је износила 4,59, а за 2021/22 просечна оцена је била 4,57. Пољопривредни факултет промовише издавање уџбеника за студенте, и то кроз могућност финансирања издавања уџбеника од стране факултета у штампаној или дигиталној верзији. На овај начин се подстиче педагошка активност наставника и сарадника, као и доступност одговарајуће литературе за студенте.

Пољопривредни факултет врши селекцију младих кадрова кроз ангажман студената демонстратора (студенти завршне године основних студија, студенти мастер и докторских академских студија). Студенти докторских студија се укључују у научноистраживачке и развојне пројекте које финансира Министарство науке и међународне институције, и на тај начин се остварује континуирани напредак и усавршавање научног подмлатка факултета. Факултет промовише и подстиче младе истраживаче да конкуришу за најбољи научно-истраживачки и стручни рад студената основних академских студија који додељује Универзитет у Београду.

Пољопривредни факултет подржава учешће наставника и сарадника на пројектима које финансира Министарство просвете, Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства, међународне организације и институције, државне институције, органи локалне самоуправе, као и домаће и иностране компаније.

Пољопривредни факултет је претходном периоду организовао за све запослене радионицу о могућностима коришћења репозиторијума факултета. Поред овога, установљена је потреба за едукацијом наставника и сарадника у вези методологије научно-истраживачког рада и публикација научних радова, као и у вези интерактивних метода предавања. Пољопривредни факултет подржава мобилност наставника и сарадника. Од 2021. године до данас је укупно осам (8) наставника путем мобилности посетило Пољопривредни факултет, а два (2) наставника овог факултета су путем мобилности посетили иностране факултете.

Методом SWOT анализе установа је анализирао и квантитативно оценила следеће елементе у студијском програму [Табела 7.0. SWOT анализа](#) основних академских студија из Биљне производње:

- јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника,
- усаглашеност поступка избора са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање,
- систематско праћење и подстицање педагошких истраживачких и стручних активности наставника и сарадника,
- дугорочну политику селекције наставничког и истраживачког подмлатка,

- обезбеђење перманентне едукације и усавршавања,
- повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди,
- вредновање педагошких способности,
- вредновање истраживачких способности,
- уважавање мишљена студената о педагошком раду наставника и сарадника.

Анализирани елементи су приказани у табели 7.0. SWOT анализа.

Табела 7.0 SWOT анализа

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Поступак и услови за избор наставника и сарадника су усаглашени са критеријумом Националног савета за високо образовање.	+++	Обезбеђена перманентна едукација и усавршавање наставника и сарадника на факултету.	++
Квалитет наставника и сарадника се обезбеђује пажљивом селекцијом и избором на основу јавног поступка, уз обавезну проверу квалитета рада у настави.	++	Приликом избора наставника и сарадника у виша звања, у већој мери се вреднује научно-истраживачки рад, него педагошки рад наставника.	++
Студени докторских студија су укључени у реализацију националних научних пројеката, а најбољи имају могућност запослења на факултету.	+	Недостатак дугорочног програма за развој кадрова.	++
		Приликом вредновања педагошког рада наставника и сарадника узимају се у обзир само основне академске студије, а не и мастер, специјалистичке и докторске академске студије.	+
		Један број наставника не учествује на истраживачким пројектима/не остварује сарадњу са привредом.	+
МОГУЋНОСТИ		ПРЕТЊЕ	
Награђивање аутора за постигнуте значајне резултате у земљи и иностранству.	+++	Претње да најбољи млади научни кадрови немају могућност да остваре академску каријеру.	++
Интензивирање сарадње са привредом са могућношћу реализације стручне праксе, укључивање представника привреде у реализацију стручних предавања, осмишљавање заједничких истраживачких активности усмерених ка решавању проблема у привреди.	+	Непрепознавање снаге конкуренције.	+
Мобилност наставника и сарадника финансирана од стране међународних научних и стручних пројеката.	+		

Квантификација процене наведених елемената анализе је вршена по следећој скали: високо значајно → +++ ; средње значајно → ++ и мало значајно → +

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7. Квалитет наставника и сарадника

1. Наставити праксу доделе годишњих новчаних награда за младе научнике, у циљу промовисања и подстицања младих кадрова. Одговоран Декан, Продекан за науку и Продекан за финансије. Рок за примену октобар 2023.

2. Наставити праксу доделе годишњих признања за научни допринос за запослене на факултету, у циљу промовисања научно истраживачких активности свих наставника и

сарадника. Одговоран Декан, Продекан за науку, Рок за примену октобар 2023.

3. Организовати обуку запослених за унапређење педагошких способности наставника и сарадника. Одговоран Декан, Продекан за наставу и Продекан за финансије, Рок за примену октобар 2023.

4. Повећати ангажованост предавача из привреде. Одговоран Декан, Продекан за наставу и Продекан за финансије, Рок за примену октобар 2023.

Показатељи и прилози за стандард 7:

Табела 7.0. SWOT анализа

Табела 7.1. и **Табела 7.1.а** Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. и **Прилог 7.1. а** Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Опис

Квалитет студената на студијском програму ОАС *Биљна производња* обезбеђује се селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста. Сагласно основним задацима и циљевима Пољопривредни факултет утврђује услове за упис студената и на основу тога врши избор кандидата за студије.

Предлог броја студената на студијском програму Биљна производња усваја Наставно-научно веће и упућује Универзитету у Београду. Факултет расписује конкурс за упис на студије и обезбеђује потребне услове студентима за успешно савладавање студијских програма. Конкурс за упис објављује Универзитет у Београду преко средстава јавног информисања, на сајту Универзитета, а исти се објављује и на интернет страници Факултета. Конкурс садржи: број студената за одређене студијске програме, услове за упис, мерила за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса, начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед, као и висину школарине коју плаћају студенти чије се студирање не финансира из буџета.

Пољопривредни факултет обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима све релевантне информације и податке који су везани са њиховим студијама, као и све потребне услове за успешно савладавање студијских програма. Кандидати су у могућности да све информације везане за упис прате на веб страници Факултета (информације се редовно ажурирају, што омогућава динамично праћење целокупне процедуре уписа) на којој се налазе и детаљне информације о свим студијским програмима које Пољопривредни факултет организује. Поред званичне веб странице Факултета, у циљу пружања додатних и најновијих информација везаних за упис на Пољопривредни факултет, оформљен је микросајт Факултета на адреси <https://poljoprivrednifakultet.rs> који је намењен будућим бруцошима и промоцији Факултета. Поред наведеног, сва обавештења и актуелна догађања се редовно објављују и путем друштвених мрежа

које су данас неизоставан начин комуникације међу млађом популацијом (<https://www.instagram.com/agrif.bg>; <https://www.facebook.com/agrif.rs>). Факултет већ годинама уназад организује бесплатну припремну наставу за будуће бруцоше, која се због великог броја кандидата који не живе у Београду, организује *online*.

Број студената који се уписује на студијском програму ОАС *Биљна производња*, модули: М1 *Ратарство и повртарство*, М2 *Воћарство и виноградарство*, М3 *Хортикултура* и М4 *Управљање земљиштем и водама* усклађен је са кадровским, просторним, техничко – технолошким могућностима. Кандидат за упис на студије првог степена полаже пријемни испит, у складу са Статутом Факултета. У прву годину основних академских студија, студија првог степена, може се уписати лице које има завршено средње образовање у четворогодишњем трајању. Редослед кандидата за упис у прву годину основних академских студија утврђује се на основу општег успеха постигнутом у средњем образовању и оствареним резултата на пријемном испиту. Кандидат може да освоји највише 100 бодова, од тога максималан број бодова на основу општег успеха у средњој школи износи 40, а на пријемном испиту 60. Ученицима трећег и четвртог разреда средње школе који су освојили једно од прва три појединачна места на републичком такмичењу које организује Министарство просвете, науке и технолошког развоја на међународном такмичењу из предмета који се полаже на пријемном испиту, признаје се максималан број бодова из тог предмета, не полаже пријемни испит већ има могућност директног уписа на Факултет. Кандидат који конкурише за упис у прву годину основних академских студија полаже пријемни испит из једног од пет предмета: биологије, хемије, физике, математике или социологије.

Одлуку о упису лица са посебним потребама и припадника мањинских група, доноси Министарство просвете у сарадњи са другим надлежним министарствима, на бази афирмативне акције. Особама са хендикепом се обезбеђује да могу полагати пријемни испит на начин прилагођен њиховим могућностима односно у њима доступном облику, а у складу са објективним могућностима Факултета. На тај начин обезбеђује се једнакост и равноправност студената по свим основама. Равноправност студената, независно од расе, боје коже, пола, сексуалне оријентације, етничког, националног или социјалног порекла, језика, вероисповести, политичког или другог мишљења, статуса стеченог рођењем, постојања сензорног или моторног хендикепа и имовинског стања, загарантован је Статутом Факултета, као и могућност студирања за студенте са посебним потребама.

Факултет, након завршеног полагања пријемног испита, утврђује ранг листе по критеријумима утврђеним конкурсом. Кандидат који сматра да редослед кандидата на ранг листи није утврђен на начин предвиђен конкурсом или има примедбе на регуларност пријемног испита, може поднети приговор декану факултета. Место на ранг листи и број укупно постигнутих бодова одређују да ли кандидат може бити уписан у прву годину, као и то да ли ће бити финансиран из буџета или ће сам плаћати школарину. Кандидат може бити уписан на терет буџета Републике Србије ако се налази на ранг листи до броја одобреног за упис кандидата на терет буџета, који је одређен конкурсом, а има најмање 51 бод. Кандидат може бити уписан као самофинансирајући студент уколико се на ранг листи налази до броја одобреног за упис самофинансирајућих студената, који је одређен конкурсом, а има најмање 30 бодова.

На почетку сваког семестра наставници у оквиру својих предмета, упознају студенте са структуром предмета, планом и програмом наставе, обавезама студената, начином провере знања и оцењивања. Факултет непрекидно и систематски прати успех студената и њихово напредовање на сваком од студијских програма које изводи и предузима мере подршке у случају незадовољавајућег успеха студената. Факултет систематично анализира, оцењује и унапређује методе и критеријуме оцењивања студената по предметима, а посебно: да ли је метод оцењивања студената прилагођен предмету, да ли се прати и оцењује рад студента током наставе, какав је однос оцена рада студента током наставе и на завршном испиту у укупној оцени и да ли се оцењује способност студената да примене знање. Факултет развија културу квалитета наставе и

унапред упознаје студенте са обавезом праћења наставе.

Успешност студента у савлађивању појединог предмета непрекидно се прати и вреднује током извођења наставе. Укупна оцена студента на једном предмету се састоји од оцене коју је студент добио за предиспитне обавезе и за показано знање на испиту. Минимално учешће оцене коју студент добија током наставе у укупној оцени је 30%, а максимално 70%. Разлику поена студент остварује на завршном испиту. Начин и услови полагања испита су регулисани *Правилником о правилима основних академских студија, Правилником о правилима мастер академских студија, Правилником о правилима специјалистичких академских студија, Правилником о правилима докторских академских студија и Правилником о докторским студијама на Универзитету у Београду*. На основу ових правилника уочава да су са пропозицијама оцењивања сви наставници, сарадници и студенти упознати на јасан и недвосмислен начин, као и да постоје механизми за процену и контролу процедура оцењивања. Лице које заврши студије стиче одговарајући стручни, академски, односно научни назив у складу са *Правилником о листи стручних, академских и научног назива и Законом о високом образовању*. Истим правилницима ближе се уређују правила основних академских студија и студија другог и трећег степена која нису уређена Статутом и другим општим актима Универзитета у Београду и Факултета, права и обавезе наставника, сарадника и студената у погледу провере знања студената, начин, поступак и друга питања везана за проверу знања студената, услови уписа на вишу годину студија и друга питања.

Пољопривредни факултет систематично прати и проверава пролазност студената по предметима, програмима, годинама и предузима корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању. Студенти се оцењују помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура. Методе оцењивања студената и знања које су усвојили у току наставно-научног процеса усклађене су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма. На основу досадашњих анкета уочава се да се студентске процене квалитета студијских програма раде систематично, а да се резултати процене користе у оквиру мера за повећање квалитета наставе. На основу истих анкета уочава се да односи наставника, сарадника и студената обезбеђују постизање образовних циљева.

Факултет омогућава студентима одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању, у складу са законом. Инфраструктура за студенте (студентски клуб, студентска служба, библиотека, читаонице и др.) испуњава захтеве који важе за високошколске институције. На Пољопривредном факултету постоји ресторан за исхрану студената у склопу Студентског центра. У циљу додатног каријерног усавршавања студената и што бољег позиционирања на тржишту рада, Факултет је 2022. године оформио Центар за каријерни развој студената Пољопривредног факултета. У оквиру поменутог Центра организују се радионице, обуке, курсеви и слични догађаји у сарадњи са еминентним представницима привреде, а све са циљем подршке студентима Факултета.

На основу заступљености у Комисији за обезбеђење, проверу и унапређење квалитета, активности Студентског парламента и учешћа у раду Наставно-научног већа Факултета, учешће студената у процени услова и организације студијских програма је обезбеђено на континуиран начин.

Пољопривредни факултет Универзитета у Београду обезбеђује одговарајући простор и опрему за квалитетно извођење свих облика наставе, учења и консултације. Стандарди простора и опреме Факултета одговарају пољу техничко-технолошких и друштвено-хуманистичких наука. Поред тога, Факултет обезбеђује простор за административне послове, односно, одговарајуће канцеларије за потребе студентске службе. Пољопривредни факултет има одговарајућу библиотеку снабдевену потребним уџбеницима за извођење наставе и информационе ресурсе и сервисе које користи ради испуњења основних циљева и задатака. Факултет има библиотеку снабдевену научном и стручном литературом која својим нивоом и обимом у потпуности обезбеђује подршку наставном процесу и научно истраживаком раду. Пољопривредни факултет

Универзитета у Београду повезан је у Академску мрежу Србије (АМРЕС) оптичким гигабитним линком преко чворишта Рачунарског центра Универзитета у Београду (РЦУБ). На тај начин обезбеђена је стална интернет конекција. Студентима је на располагању и *e-learning* систем базиран на *Moodle* и *Microsoft* платформама. Од стране наставника, сарадника и студената користе се и друге платформе (*ZOOM*, *Google*, *Classroom* и др.). Платформе су намењене студентима и наставницима као подршка у процесу извођења наставе у учионицама и на даљину. Из претходно описаног стања, наведених података у табелама и прилозима овог стандарда, уочава се да Пољопривредни факултет поштује једнакост и равноправност студената по свим основама, с обзиром на процедуре пријема и признавања образовања, при примењивању опште институционалне стратегије у складу са Законом о високом образовању, општим актом Факултета и Универзитета у Београду и одговарајућим правилницима. На основу исте документације такође се уочава да су процедуре за пријем и оцењивање студената јасно дефинисане, јавно објављене и да се непрестано и доследно примењују у читавој установи.

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе ([табела 8.0.](#)) установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

- процедуру пријема студената,
- једнакост и равноправност студената, укључујући и студенте са посебним потребама,
- рад на планирању и развоју каријере студената,
- доступност информација о студијама,
- доступност процедура и критеријума оцењивања,
- анализу метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама, уз корективне мере,
- усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма,
- објективност и принципијелност наставника у процесу оцењивања,
- праћење пролазности студената по предметима, програмима и годинама, уз корективне мере,
- студентско организовање и учествовање у одлучивању.

Табела 8.0. SWOT анализа

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Процедура пријема студената је јавна, транспарентна и у складу са Законом о високом образовању и стандардима; добро организована припремна настава	+++	Разлика у нивоу предзнања пријављених кандидата	+
У потпуности се поштује принцип једнакости и равноправности студената укључујући и студенте са посебним потребама	+++	У неким случајевима за студенте са сензорним или моторним хендикепом не постоје техничке могућности за потпуно задовољење захтева високог квалитета студирања	+
Квалитетан интернет странице установе са свим релевантним подацима везаним за студијске програме које се организују на Факултету	+++	Мала доступност информација о студијама у средствима јавног информисања	+
Факултет систематски прати пролазност по предметима	+++	Нередовно ажурирање података	+
Студентима је омогућено организовање и учешће у одлучивању, Заступљеност рада на планирању и развоју каријере	+++	Ангажовање мањег броја студената у студентским организацијама и одлучивању	+

студената			
МОГУЋНОСТИ		ПРЕТЊЕ	
Укључивање већег броја кандидата у програме припремне наставе	++	Све израженије смањење предзнања које кандидати за упис на факултет имају, Опште снижавање критеријума за упис на факултет услед парирања конкуренцији	+++
Стварање услова за студенте са посебним потребама	+++	Мало интересовање студената са посебним потребама за студије	+
Презентација школе, студијских програма, програма пријемног испита и стандарда обезбеђења квалитета поред истицања на интернет страници Факултета, студијске програме треба непосредно и у електронској форми представити и потенцијалним кандидатима преко одговарајућих средњих школа најкасније до краја априла	+++	Недовољно јасна представа студената о исходима образовања на различитим студијским програмима на факултету	+
Квалитетне службе омогућавају унапређење праћења пролазности студената по предметима, програмима и годинама	+++	Недовољна примена корективних мера	+
Спремност да се унапреди студентско организовање	+++	Подељеност студентских организација	++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8:

На Наставно-научном већу Факултета размотрена је потреба унапређења квалитета стандарда 8 и усвојен следећи предлог мера и активности:

1. Укључивање већег броја кандидата за упис на студијске програме у програме припремне наставе;
2. Стварање свих неопходних услова за студенте са посебним потребама;
3. Побољшање презентације Факултета, студијских програма, програма пријемног испита и стандарда обезбеђења квалитета. Поред тога, потребно је истицати да акредитовани студијски програми омогућавају мобилност студената, што ће несумњиво унапредити промоцију факултета и допринети већој заинтересованости кандидата;
4. Унапредити садржај Веб сајта Факултета на енглеском језику ради привлачења квалитетних страних студената кроз програме мобилности;
5. Унапређење праћења пролазности студената по предметима, студијским програмима и годинама;
6. Подржавање настојања студената за унапређење студентског организовања, укључивање већег броја студената у ван-наставне активности и рад студентских организација;
7. Даље унапређење неопходних активности по питању планирања и развоју каријере студената.

Показатељи и прилози за стандард 8:

[Табела 8.0. SWOT анализа](#)

[Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на](#)

текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60), (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. и **Прилог 8.1. а** Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. и **Прилог 8.2. а** и **Прилог 8.2. б** Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Стандард

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката.

Опис

Пољопривредни факултет има одговарајућу библиотеку снабдевену потребним уџбеницима за извођење наставе и информационе ресурсе и сервисе које користи ради испуњења основних циљева и задатака. Факултет има библиотеку снабдевену литературом која својим нивоом и обимом обезбеђује подршку наставном процесу и научно-истраживаком раду. Библиотека тренутно располаже са укупно 66987 библиотечких јединица, међу којима су 10523 основна наставна средстава (уџбеници, скрипта, збирке), 5050 монографија, 39213 помоћних наставних средстава (књиге, приручници, енциклопедије, речници, атласи), 12201 научни часопис (на српском или страним језицима). Факултет обезбеђује покривеност већине предмета одговарајућом уџбеничком литературом, училима и помоћним наставним средствима. На предметима где то није случај предузимају се мере да се тај проблем превазиђе. Сваки од студијских програма, поред плана и програма, садржи препоручену литературу за сваки наставни предмет. Учила и помоћна наставна средства су расположиви у броју довољном да се обезбеди нормално одвијање наставног просеса.

Пољопривредни факултет у Београду повезан је у Академску мрежу Србије (AMRES) оптичким гигабитним линком преко чворишта Рачунарског центра Универзитета у Београду (RCUB), чиме је обезбеђена брза и стабилна интернет конекција. Локална рачунарска мрежа (LAN) садржи:

- преко 500 мрежних прикључних места (Cat 5e),
- 45 управљива L2 switch-а,
- 1 L3 switch,
- 1 Firewall Fortigate FG100F,
- 64 Wi-Fi приступне тачке (AP).

Wi-Fi мрежом (Eduroam и CASA пројект) покривена је свака учионица, слушаоница, сала, амфитеатар и библиотека са свим читаоницама. Бежичном мрежом покривени су и главни улаз, холови и ходници испред свих амфитеатара и учионица, укључујући и кафе клуб.

У оквиру физичке LAN инфраструктуре логички је распоређено 15 сервера под Windows и Linux оперативним системом са преко 500 активних десктоп и лаптоп рачунара регистрованих у MS Активном директоријуму, логички распоређених у 18 подмрежа. Студентима свих нивоа студија (основних, мастер, специјалистичких и докторских студија) на располагању је 7 рачунарских учионица:

- Статистичка лабораторија АЕКЛАВ (нова зграда, IV спрат) са 20 обновљених рачунара са Win10 OS;
- Лабораторија агрономије (нова зграда, IV спрат) са 16 обновљених рачунара са Win10 OS;
- Lolaqua учионица TEMPUS 2 (нова зграда, IV спрат) са 7 рачунара;
- Студентски рачунарски центар (стара зграда, галерија) са 24 обновљених рачунара са Win10 OS и принт сервером;
- Студентска читаоница - библиотека (нова зграда, V спрат - галерија) са 2 обновљена рачунара са Win10 OS;
- Вежбаоница за ботанику (стара зграда, II спрат) са 12 рачунара;
- Лабораторија за зоотехнику (нова зграда, III спрат) са 4 рачунара;
- Moodle учионица (нова зграда, V спрат - галерија) са 12 рачунара под Win7 OS.

Студентима је на располагању и e-learning систем базиран на Moodle и Microsoft O365 платформама. Намен је студентима и наставницима као подршка у процесу извођења наставе. Интернет адреса платформе за учење на даљину је <http://imoodle.agrif.bg.ac.rs> и тренутно има преко 4000 регистрованих корисника који прате преко 50 постављених курсева. На серверима факултета постављена је и Atutor платформа за учење на даљину, у оквиру Tempus пројекта. Интернет адреса платформе је <http://tempus.agrif.bg.ac.rs/learning>. Информациони систем библиотеке Пољопривредног факултета заснива се на 2 базе података: CDS/ISIS бази података, уз коришћење WINISIS софтвера за управљање и COBISS базе која чини саставни део ВБС. Систем тренутно чини четири рачунара за запослене на факултету и два рачунара за студенте расположива за КОБСОН претрагу у читаоници библиотеке.

Путем интернета библиотека остварује сарадњу са Народном библиотеком Србије и њеним ресурсима. Библиотека је део Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку часописа (КОБСОН), тако да је наставницима и сарадницима доступно око 35000 наслова иностраних часописа, односно 22 издавача и сервиса. КОБСОН сервис је доступан са свих умрежених рачунара на Факултету, а наставници, сарадници и истраживачи запослени на Факултету могу да отварањем налога преко библиотеке добију слободан удаљени приступ овом сервису и када су ван зграде Факултета. Такође, КОБСОН сервис омогућава претраживање и преузимање делова или целих књига, као и дигитализованих теза и дисертација одбрањених у свету и код нас.

Факултет располаже богатом информационом опремом са више од 500 рачунара у оквиру локалне мреже Факултета која је повезана на академску мрежу (АМРЕС) која у потпуности обезбеђује студирање и научно-истраживачки рад. Факултет има седам рачунарских учионица / лабораторија са укупно 96 рачунара који имају приступ интернету. Поред тога, Факултет располаже опремом за учење на даљину (e-learning MOODLE platform сервер, и e-learning ATUTOR platform сервер). У циљу ефикасног коришћења библиотеке и осталих информационих ресурса Факултет обезбеђује неопходну обуку наставника, сарадника и студената. Број запослених у библиотеци и пратећим службама, као и врста и ниво њихове стручне спреме усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга.

Факултет је донео општи акт о уџбеницима - Правилник о издавачкој делатности и наставним и научним публикацијама ([Прилог 9.1.](#)). Овим Правилником у складу са Законом о публикацијама и Статутом Факултета уређена је издавачка делатност Факултета: припремање, одобравање, издавање и употреба уџбеника и друге наставне литературе на Факултету, поступци за праћење квалитета и вредновање током употребе у наставном процесу, као и друга питања везана за издавачку делатност. Циљ издавачке делатности Факултета је да се студентима свих нивоа студија обезбеде основни уџбеници и допунска уџбеничка литература која ће на сигуран начин побољшати квалитет наставе и унапредити процес образовања на Факултету. Издавачка делатност Факултета обухвата издавање публикација за све видове стручног усавршавања. Програм издавачке делатности у области уџбеничке и приручне литературе доноси Наставно-

научно веће Факултета на предлог Одбора за издавачку делатност. Већа катедри утврђују уџбеничку литературу коју студент може да користи за савладавање садржаја одређеног предмета сваке године. Наставни материјал може бити из интерног или екстерног извора. Интерни извори су они материјали чији су аутори бивши и садашњи професори Факултета, док се екстерни односе на уџбенике и другу литературу чији су аутори са друге високошколске установе у земљи или иностранству.

У складу са општим актом, Факултет систематично прати, оцењује квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ). Контролу квалитета врше рецезенти, катедра и одговарајућа наставно - научна већа Института, као и Одбор за издавачку делатност. У току коришћења уџбеника, контролу квалитета врше и студенти кроз одговарајуће анкете предмета.

У циљу унапређења издавачке делатности, Пољопривредни факултет је наставницима, као једну од могућности публикавања наставног материјала, понудио бесплатно штампање уџбеника у факултетској штампарији. Поред тога, наставницима се омогућује електронско издање уџбеника доступно на интернет страници факултета, уколико су сагласни са тим. Поред интернет странице факултета, електронска издања појединих уџбеника али и других научних и стручних публикација наставника и сарадника Пољопривредног факултета доступни су у новоформираном Репозиторијуму факултета под називом AgroSpace. Овај дигитални репозиторијум омогућава отворени приступ публикацијама, као и осталим резултатима научно-истраживачког рада на Пољопривредном факултету, а приступ је омогућен на следећој адреси: <https://aspace.agrif.bg.ac.rs/>.

Централна библиотека на Факултету обједињује литературу из свих области које се изучавају на факултету, као што су: Хемија, Физика, Биохемија, Ботаника, Зоологија, Анатомија домаћих животиња, Математика, Статистика, Рачунарство и информатика, Страни језици, Физиологија домаћих животиња, Генетика и оплемењивање биљака, Генетика и оплемењивање животиња, Педологија, Наводњавање пољопривредних култура, Агрохемија, Физиологија и исхрана биљака, Опште ратарство, Посебно ратарство, Повртарство, Микробиологија, Метеорологија, Крмно биље, Фитопатологија, Ентомологија, Фитофармација, Хербологија, Воћарство, Виноградарство, Пчеларство, Хортикултура, Сточарство, Исхрана животиња, Зоохигијена, Здравствена заштита домаћих животиња, Одгајивање и репродукција животиња, Мелиорације, Геологија са хидрогеологијом, Геодезија, Заштита и коришћење вода, Конструкције и материјали, Механика, Механика и конструкције, Системска анализа и менаџмент вода, Социологија, Пољопривредна техника, Економија, Економика пољопривреде са задругарством, Маркетинг и тржиште пољопривредно-прехранбених производа, Рачуноводство и економика пољопривредних газдинстава и Менаџмент и организација у пољопривреди. Поред наставне литартуре библиотека Пољопривредног факултета располаже бројним публикацијама из области пољопривреде и биотехничких наука које помажу бољем образовању и високом нивоу информисаности о најновијим достигнућима у науци и струци како студената, тако и наставног особља. Пољопривредни факултет систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда.

У библиотеци се налази домаћа и страна литература. За рад наставног особља и студената на располагању је велики број потребних приручника, енциклопедија, зборника радова и речника. У библиотеци постоји база података о библиотечким јединицама у високошколској установи, одбрањеним специјалистичким радовима, магистарским тезама и докторским дисертацијама. За потребе својих корисника, библиотека има развијену међубиблиотечку сарадњу са другим библиотекама у земљи, а преко Народне библиотеке и са библиотекама у иностранству. Информациони систем библиотеке Пољопривредног факултета заснива се на одговарајућој бази података, уз коришћење одговарајућег софтвера за управљање. Ови рачунари формирају интранет мрежу библиотеке, која је истовремено део академске рачунарске мреже Универзитета у Београду.

Библиотекари редовно посећују стручне семинаре у Народној библиотеци Србије и осталим центрима у земљи. Рад Библиотеке Пољопривредног факултета регулисан је Правилником о раду библиотеке. Њиме је јасно утврђен поступак за набавку, пријем, инвентарисање и каталогизовање библиотечког фонда, неопходна обука наставника, сарадника и студената у циљу ефективног коришћења библиотеке и осталих информационих ресурса, начин коришћења библиотечког фонда, начин коришћења читаонице. За потребе систематичног и функционалног вођења библиотеке, развијен је информациони систем за пословање библиотеке који подржава све функције које су потребне у свакодневном раду библиотекара. Ова апликација покрива *UNIMARC* стандард, који је универзални стандард у библиотекарству. На овај начин се може радити једноставна претрага постојећих наслова, унос, брисање и измена записа. На основу Правилника врши се периодично проверавање квалитета и унапређење библиотечких ресурса. Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници и рачунарском центру се континуирано прати, оцењује и унапређује.

Студенти се систематски упознају са начином рада у библиотеци и рачунском центру. Просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и осталог електронског материјала, а нарочито студентске читаонице, смештене су у одговарајућем делу зграде како би студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружиле адекватне услове за рад. Коришћење библиотеке и приступ њеном комплетном фонду обезбеђен је најмање 12 часова дневно.

У склопу издавачке делатности Факултета је и издавање два научна часописа са рецензијом:

- Journal of Agricultural Sciences eISSN 2406-0968 ISSN 1450-8109
- Journal of Agricultural Engineering eISSN 2406-1123 ISSN 0554-5587

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе (Табела 9.0.) установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

- постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему,
- покривеност предмета уџбеницима и училима,
- структуру и обим библиотечког фонда,
- постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа),
- број и стручну спремину запослених у библиотеци и другим релевантним службама,
- адекватност услова за рад (простор, радно време).

Табела 9.0. SWOT анализа система обезбеђења квалитета

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Квалитетан Правилник о издавачкој делатности, уџбеницима и другој наставној литератури	+++	Скромне материјалне могућности Факултета за штампање уџбеника и наставне литературе	++
Студијски програми су на одговарајући начин покривени уџбеницима и училима	+++	Поједини изборни предмети нису покривени наменски писаном литературом. Недовољно коришћење литературе на енглеском језику од стране студената.	++
Библиотечки фонд је на прихватљивом нивоу	++	Све мање средстава за даље обogaћивање библиотечког фонда	++ +
На факултету постоје задовољавајући	++	Недовољно средстава за даље	+

информатички ресурси за обављање научно-истраживачких и образовних активности		осавременавање информатичких ресурса	
Број и стручност запослених у библиотеци и другим релевантним службама су усклађени са националним и европским стандардима у овој области	++	Недовољно средстава за проширење обима стручног усавршавања запослених у библиотеци и другим релевантним службама	++
На Факултету постоје адекватни услови за рад; радно време библиотеке и читаонице је прилагођено студентима и наставном особљу	+++	Недовољно средстава за даље проширивање и опремање простора	+
МОГУЋНОСТИ		ПРЕТЊЕ	
Континуирани рад на побољшању уџбеничких материјала и унапређење Правилника о издавачкој делатности	+++	Уџбенички материјал чији издавач није Факултет у појединим случајевима није усклађен са планом и програмом предмета	+
Унапређење издавачке делатности на Факултету чиме би се повећала мотивисаност наставника за издавање различитих форми наставног материјала	+++	Непоштовање права на интелектуалну својину утиче на немотивисаност наставника за писање уџбеника за изборне предмете које бира мали број студената. Превелика продукција наставног материјала због референтног критеријума за изборе у виша наставна звања може допринети смањењу квалитета наставног материјала.	++
Спремност наставника да уступају своје уџбеничке материјале и без надокнаде. Мотивисање и подстицање пријатеља Факултета на улагање и усавршавање библиотечких ресурса кроз различите облике сарадње и донације.	+	Недовољна материјална средства која надлежно министарство опредељује за редован рад Факултета	++
Даље умрежавање омогућава квалитетнију искоришћеност информатичких ресурса	++	Могуће смањење обима финансијских средстава за потребе стручног усавршавања запослених у библиотеци и другим релевантним службама	++ +
Додатно стручно усавршавање запослених у библиотеци и другим релевантним службама кроз укључивање у међународне пројекте (Erasmus и слично)	++		

Изузетна ангажованост запослених у библиотеци	+++		
---	-----	--	--

Квантификација процене наведених елемената анализе је вршена по следећој скали: високо значајно → +++ ; средње значајно → ++ и мало значајно → +

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9:

На Наставно-научном већу Факултета размотрена је потреба унапређења квалитета стандарда 9 и усвојен следећи предлог мера и активности:

1. Дефинисати план континуираног рада на побољшању квалитета и квантитета уџбеника у складу са потребама наставних предмета;
2. Унапредити издавачку делатност на Факултету и повећати мотивисаност наставног особља за издавање различитих облика наставничког материјала;
3. Наставити умрежавање које омогућава квалитетнију искоришћеност информатичких ресурса;
4. Потребно је континуирано обогаћивати библиотечки фонд у складу са потребама студената, наставника и сарадника;
5. У рачунском центру је потребно вршити сталну имплементацију нових информационаих и комуникационих технологија;
6. Унапређење компетентности и мотивисаности запослених у библиотеци и другим релевантним службама;
7. Континуирано евидентирање публикација запослених на Факултету у репозиторијуму Пољопривредног факултета AgroSpace, било да је реч о уџбеницима, монографијама, поглављима у књизи или нечем другом, односно унос свих научно-истраживачких резултата са свим релевантним подацима (аутори, година публикације, категорија и наслов резултата);
8. Обезбедити континуирану обуку запослених и студената за ефикасно коришћење расположивих информатичких ресурса; и
9. Подстицати развој сопствене штампариие.

Показатељи и прилози за стандард 9:

[Табела 9.0. SWOT анализа](#)

[Табела 9.1.](#) Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

[Табела 9.1a.](#) Допуна броја и врсте библиотечких јединица у високошколској установи (модул [I](#), [II](#), [III](#), [IV](#))

[Табела 9.2.](#) Попис информатичких ресурса

[Прилог 9.1.](#) Општи акт о уџбеницима (Правилник о издавачкој делатности и наставним и научним публикацијама)

[Прилог 9.2.](#) Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

[Прилог 9.3.](#) Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

[Стандард](#)

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

Опис

Квалитет управљања Факултетом и квалитет ненаставне подршке на Факултету је обезбеђен за све студијске програме укључујући и студијски програм основних академских студија из Биљне производње утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и праћењем и провером њиховог рада у складу са *Статутом Факултета* и *Законом о високом образовању*. Детаљни описи организационе структуре и процедура система обезбеђења квалитета на Пољопривредном факултету дати су детаљно у анализи стандарда 3 код самовредновања високошколске установе. У истом стандарду наведене су организационе јединице и њихов делокруг рада, као и координација и контрола њиховог рада.

Студијски програм основних академских студија из Биљне производње по питању наставне делатности припада 1. Одсеку за ратарство и повртарство; 2. Одсек за воћарство и виноградарство; 3. Одсек за хортикултуру и 4. Одсек за мелиорације земљишта, а по питању научно-истраживачке и стручне делатности и Института за: 1. Институт за ратарство и повртарство; 2. Институт за хортикултуру и 3. Институт за земљиште и мелиорације.

Одсек/институт за 1. Одсек/институт за ратарство и повртарство; 2. Одсек/институт за воћарство и виноградарство; 3. Одсек/институт за хортикултуру; 4. Одсек/институт за земљиште и мелиорације; има следеће катедре:

Ратарство и повртарство:

1. Катедра за агроботанику;
2. Катедра за агротехнику и агроекологију;
3. Катедра за ратарство и повртарство;
4. Катедра за генетику, оплемењивање биља и семенарство;
5. Катедра за стране језике.

Воћарство и виноградарство:

6. Катедра за воћарство;
7. Катедра за виноградарство;

Земљите и мелиорације:

8. Катедра за педологију и геологију;
9. Катедра за агрохемију и физиологију биљака;
10. Катедра за еколошку микробиологију;
11. Катедра за мелиорације земљишта;

У оквиру Одсека/института за 1. Одсека/института за ратарство и повртарство; 2. Одсека за воћарство и виноградарство; 3. Одсека/института за хортикултуру; 4. Одсека института за мелиорације земљишта запослени су и технички сарадници, стручни сарадници и друго ненаставних особа које својим стручним и професионалним радом обезбеђује успешну реализацију студијских програма основних академских студија из Биљне производње, као и свих осталих основних задатака и циљева у оквиру Факултета.

У општем акту Факултета регулисане су основне надлежности, поступак и начин рада органа пословођења, органа управљања, Студентског парламента и стручних служби што је детаљно описано у стандарду 3 код самовредновања високошколске установе.

Пољопривредни факултет има 29 катедри, огледно школско добро Пољопривредног факултета Радмиловац (ОДПФ „Радмиловац“) и Централну лабораторију Пољопривредног факултета (удаљем тексту: ЦЛПФ). Њихове надлежности ближесу уређене општим актом у складу са законским прописима, што је детаљно описано у стандарду 3.

У оквиру организационе јединице Стручна служба, обављају се правни, кадровски и

општи послови, послови за потребе студија, финансијско – рачуноводствени послови, послови библиотеке са документацијом, техничко - набавни, издавачки и други послови који обезбеђују услове за несметано одвијање наставног, научно - истраживачког и стручног рада на Факултету.

Стручну службу Факултета чине организациони делови:

1. Служба за правне, кадровске и опште послове;
2. Служба за финансијске и рачуноводствене послове;
3. Студентска служба;
4. Служба за техничке и набавне послове;
5. Служба за издавачке послове;
6. Служба за информационе технологије и
7. Библиотека.

Унутар појединих служби, према потреби, образују се посебне радне јединице. Надлежности стручних служби ближе су уређене општим актом у складу са законским прописима, што је детаљно описано у стандарду 3.

Пољопривредни факултет има ненаставно особље (укупно 181 запослено лице, [табела 10.1.](#)) које својим стручним и професионалним радом обезбеђује успешну реализацију студијских програма, као и свих осталих основних задатака и циљева високошколске установе. Организационе јединице Факултета, њихов делокруг рада, као и њихова координација и контрола, утврђени су Статутом Факултета и Правилником о организацији и систематизацији радних места. Ненаставно особље Факултета организовано је у одговарајуће стручне службе које својим стручним и професионалним радом дају подршку реализацији основних задатака и циљева студијских програма на свим степенима високошколског образовања на Факултету. Стручним службама руководи секретар Факултета који је дипломирани правник. У библиотеци Пољопривредног факултета стално су запослена три лица, два библиотекара са високим образовањем и један књижничар са средњим стручним образовањем. Студентска служба Факултета запошљава девет лица, осам референата и руководиоца Студентске службе који има високо образовање. На пословима информационог система запослено је четири извршиоца, три лица са средњим образовањем и једно лице са високим образовањем. У реализацији лабораторијских вежби са студентима помажу 27 лица, од тога 3 стручна сарадника и 24 сарадника без сарадничког звања и једно лице као техничко административни сарадник.

У Служби за финансијске и рачуноводствене послове запослено је 8 лица, Служби за издавачке делатности 5 лица, Служби за техничке и набавне послове 36 лица и Радној јединици "Кафе клуб" 2 лица. На ОДПФ „Радмиловац“ запослено је укупно 28 лица, а у Стакленику Пољопривредног факултета 4 лица. Сва ова лица доприносе својим стручним и професионалним радом успешној реализацији студијских програма, стварању креативне атмосфере за наставу и учење, као и реализацији осталих основних задатака и циљева високошколске установе.

Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђени су општим актом високошколске установе и правилником о организацији и систематизацији послова и доступни су јавности.

Факултет систематски прати и оцењује организацију и управљање високошколском установом и предузима мере за њихово унапређење. Такође систематски прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља и предузима мере за унапређење квалитета њиховог рада. Посебно прати и оцењује њихов однос према студентима и мотивацију у раду са студентима. Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и заинтересованих субјеката. У целини посматрано, високошколска установа обезбеђује број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију. Установа обезбеђује управљачком и ненаставном особљу перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану.

Квалитет рада органа управљања, стручних органа и студентског парламента периодично се оцењује и на основу оцена по потреби усваја се предлог мера за унапређење квалитета њиховог

рада. При томе посебно се прати и оцењује однос органа управљања, стручних органа и студентског парламента према студентима, као и њихова мотивација у раду са студентима.

У оквиру стандарда методом SWOT анализе (табела 10.0.) установа је анализира и квантитативно оценила следеће елементе:

- дефинисаност надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа,
- дефинисаност организационе структуре,
- праћење и оцењивање квалитета управљања устаномом, уз мере за унапређење,
- праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и ненаставног особља, уз мере за унапређење,
- дефинисаност и доступност услова за напредовање ненаставног особља,
- доступност релевантних информација о раду стручних служби и органа управљања,
- перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља.

Табела 10.0. SWOT анализа

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Факултет обезбеђује потребан број и квалитет ненаставног особља	+++	Дисконтинуитет у систему праћења и примени мера за унапређење квалитета ненаставног особља	+
Надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа су јасно дефинисане	+++	Недовољна усклађеност рада органа управљања, пословођења и стручних органа	+
На Факултету се редовно прати и оцењује квалитет управљања и рад стручних служби	++	Поједине информације о раду ненаставног особља нису редовно ажуриране и дате на увид	++
Рад стручних служби и органа управљања је подложен оцени осталих запослених на Факултету	+	Ниска заинтересованост и мотивисаност ненаставног особља за перманентно усавршавање и образовање	++
Факултет обезбеђује управљачком и ненаставном особљу могућност за перманентно образовање и усавршавање	++	Ограничене могућности за напредовање ненаставног особља	+
МОГУЋНОСТИ		ПРЕТЊЕ	
Спремност да се унапређује квалитет управљања институцијом и рад стручних служби и ненаставног особља	++	Честе промене прописа о раду високошколских установа	++ +
Стварање подстицајног окружења за активнију партиципацију ненаставног особља у систему квалитета установе	++	Све већа оптерећеност ненаставног особља сложеном и обимном администацијом	++
Могућност партиципације ненаставног особља у програмима размене и усавршавања	++	Смањена мотивисаност ненаставног особља за обављање послова и радних задатака	+
Изградња система који ће мотивисати ненаставно особље на интензивнију обуку и едукацију	+		

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда

На Наставно-научном већу Факултета размотрена је потреба унапређења квалитета стандарда 10 и усвојен следећи предлог мера и активности:

1. Преиспитати организациону структуру и извршити промене у складу са потребама подизања нивоа квалитета у свим областима контроле квалитета;
2. Унапредити квалитет управљања дефисањем превентивних и корективних мера;
3. Унапредити квалитета стручних служби и компетенције ненаставног особља;
4. Побољшати информисање на Факултету.
5. Ради подизања квалитета у оквиру стандарда 10 потребно је извршити свеобухватну анализу дугогодишње кадровске политике на Факултету као основу за израду нове систематизације радних места, планирање радних места и будуће промене систематизације ускладити са стандардима акредитације и самовредновања, извршити темељну анализу заступљености ненаставног особља по институтима и службама и према потреби, а у складу са могућностима у вези са профилом и степеном стручности и евентуално вршити прераспodelу.

Показатељи и прилози за стандард 10:

[Табела 10.0. SWOT анализа](#)

[Табела 10.1.](#) Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

[Прилог 10.1.](#) Шематска организациона структура високошколске установе

[Прилог 10.2.а](#) и [b](#) Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Стандард

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

Опис

Пољопривредни факултет-Универзитета у Београду обезбеђује одговарајући простор и опрему за квалитетно извођење свих облика наставе и учења на студијском програму основних академских студија из Биљне производње. Квалитет простора и опреме на Факултету се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

Стандарди простора и опреме Факултета одговарају пољу техничко-технолошких наука. Факултет у целини поседује одговарајућу инфраструктуру потребну за имплементацију циљева према својим стратешким плановима. Поседује примерене просторне капацитете: учионице, кабинете, библиотеку, читаоницу и друге просторије за квалитетно обављање наставе и учења на студијском програму основних академских студија из Биљне производње. Величина, доступност и квалитет свих простора и опреме одговарају стандардима који важе за високошколске установе. Факултет обезбеђује одговарајућу опрему за квалитетно извођење свих облика наставе и учења на студијском програму основних академских студија из Биљне производње. Поседује адекватну и савремену техничку, лабораторијску и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе и научно-истраживачки рад. Посматрано у целини, Факултет континуирано прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса и бројем студената на студијском програму основних академских студија из Биљне производње.

Наставни процес се на Факултету одвија у две смене, преподне углавном на првом, а послеподне на осталим степенима студија. Будући да студијски програм основних академских студија из Биљне производње припада првом степену настава се одвија углавном преподне. Према планираном броју студената на свим степенима високошколског образовања за акредитацију, који износи 4420 (на основним студијама 3580, на мастер студијама 450, на специјалистичким студијама 24 и на докторским студијама 366 студената) и укупном простору од 26427 m², Факултет располаже са 5,98 m² бруто простора по студенту. Факултет обезбеђује

одговарајуће место у амфитеатру, учионици и лабораторији за сваког студента будући да располаже са укупним капацитетом од 4445 места за студенте у једној смени.

Пољопривредни факултет обезбеђује одговарајуће амфитеатре, учионице, лабораторије, односно друге одговарајуће просторије за извођење наставе на студијском програму основних академских студија из Биљне производње, као и библиотечки простор и читаоницу, у складу са потребама образовног процеса поља: техничко-технолошких наука.

Настава на свим студијским програмима првог, другог и трећег степена студија се одвија у укупно 11 амфитеатара, 10 предаваоница (слушаоница), 21 вежбаоница, 86 лабораторија, 3 рачунарске лабораторије и једној учионици, 8 библиотека, 3 студентске радионице, 9 помоћних кабинета, 2 учионице и једну салу за конференције на ОДПФ „Радмиловац“ (укупно простора 3448 m² на ОДПФ „Радмиловац“). Факултет располаже са 8 просторија у којима се одржавају одбране завршних радова и седнице тела Факултета. За наставу на студијском програму основних академских студија из Биљне производње од тога користи се 4 амфитеатара, 6 предаваоница (слушаоница), 15 вежбаоница, 42 лабораторијае, 3 рачунарске лабораторије и једна учионица, 4 библиотеке, 3 студентске радионице, 6 помоћних кабинета, 2 учионице и једну салу за конференције на ОДПФ „Радмиловац“.

Пољопривредни факултет обезбеђује одговарајући радни простор за наставнике и сараднике. Наставници и сарадници Института за ратарство и повртарство; Институт за Хортикултуру; Институт за земљиште и мелиорације на студијским програмима и модулима из Биљне производње на свим степенима студија располажу са укупно 93 кабинета (од 289 кабинета укупне површине од 5403 m². Простор свих кабинета је одговарајући за одржавање консултација и усмених испита на свим степенима студија, а већина кабинета је специјализована и опремљена за одржавање наставе у мањим групама на другом и трећем степену студија.

Факултет у целини за подршку реализацији наставне наставне, научно-истраживачке и стручне делатности обезбеђује за све институте, укључујући и Института за ратарство и повртарство; Институт за Хортикултуру; Институт за земљиште и мелиорације заједнички простор за административне послове, и то одговарајуће канцеларије за потребе студентске службе и секретаријата. Факултет има обезбеђен простор за административне и друге послове, и то за студентску службу одговарајуће канцеларије површине од укупно 150 m², 4 канцеларије за финансијско-рачноводствену службу са укупном површином 150 m², просторију за писарницу и архиву површине 112 m², канцеларију за секретара површине 26 m², канцеларију за секретарицу декана површине 26 m², канцеларију за декана површине 26 m², простор за техничку подршку од 50 m², свечану салу са 101 место и површине 105 m², ресторан за студенте површине 500 m² и 160 места, просторију за техничку службу површине 20 m², магацин површине 60 m², 2 гараже за факултетски аутобус и службена возила површине 390 m² и 3 просторије за штампарију, укупне површине од 100 m². Факултет поседује централну библиотеку површине 200 m², наставничку читаоницу и студентску читаоницу површине 476 m² са 208 места и 8 библиотека површине 483 m² и 145 места. Пољопривредни факултет има укупно преко 600 рачунара у кабинетима наставног особља, рачунарским учионицама и лабораторијама са опремом и сви су са континуираним прикључком на интернет. За рад студентског парламента и студенских организација Факултет је обезбедио 3 просторије површине 60 m².

Целокупна настава и истраживања се одвијају у простору на коме је носилац права коришћења Пољопривредни факултет у Београду, у оквиру Универзитета у Београду. Целокупан простор има употребну дозволу за обављање наставно-научне делатности и у складу са тим задовољава урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове. Простор је приступачан за студенте и наставно особље, као и остало академско и неакадемско особље са отежаним кретањем у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности („Сл. гласник РС“, бр. 46/2013) односно принципом универзалног дизајна.

Пољопривредни факултет поседује 80 ha обрадивог земљишта на огледном добру Радмиловац које се користи као наставна и научна база за студијске програме на свим степенима

студија из ратарства и повртарства и воћарства и виноградаства. По одлуци Владе Републике Србије Факултету је у периоду од 1946. до 1956. године додељено 57 ha обрадивог земљишта, а тестаментом покојног Милана Вукићевића од 1941. године Факултету је остављено 23 ha обрадивог земљишта такође на Радмиловцу, што укупно чини површину обрадивог земљишта од 80 ha на територији општине Гроцка. Факултет је закључио са Институтом Тамиш, Новосељански пут 33, Панчево, уговор број 214/1 од 13.5.2008. године о коришћењу обрадивог земљишта и тиме испуњава захтеве допунског стандарда од 100 ha земљишта.

Института за ратарство и повртарство; Институт за Хортикултуру; Институт за земљиште и мелиорације располаже одговарајућом техничком опремом за савремено извођење наставе у складу са потребама студијских програма на свим степенима студија. У свим салама се користе уређаји за презентацију предавања уз прикључак одговарајућих рачунара и видео-бимова. У рачунарским лабораторијама и учионицама на Факултету има укупно 120 рачунара који су искључиво на располагању свим студентима на Факултету укључујући и студенте Института за ратарство и повртарство; Институт за Хортикултуру; Институт за земљиште и мелиорације.

Целукупна опрема је безбедна за рад и извођење наставе у складу са здравственим и сигурносним стандардима о чему су студенти и наставно особље посебно обавештени преко упутства за коришћење. Осим тога, Факултет сваке године за све наставнике и сараднике организује обуку за противпожарну заштиту према Закону о безбедности на раду. Поступак одржавања опреме је дефинисан одговарајућим документима.

Спецификација лабораторијског простора који високошколска установа обезбеђује за извођење експерименталне наставе дата је у табели 11.16. Студијски програми и модули на свим степенима студија који се реализују у оквиру Института за ратарство и повртарство; Институт за Хортикултуру; Институт за земљиште и мелиорације користи 31 лабораторију за извођење вежби на студијском програму: Лабораторија за хистологију 29А/П НЗ; Лабораторија за микроскопију 012/С СЗ; Лабораторија за цвећарство и лековито биље 32/П НЗ; Лабораторија за генетику и оплемењивање биљака 29/П НЗ; Припремна лабораторија 45/П НЗ; Хемијска лабораторија 032/С СЗ; Посебно ратарство 043/С СЗ; Биолошка лабораторија ББ/П везни; Лабораторија за ампелографију 124/І СЗ; Лабораторија за оплемењивање воћака и винове лозе 305/Ш СЗ; Лабораторија за воћарство 48 – 48/Ш НЗ; Лабораторија за виноградарство 32/Ш НЗ; Лабораторија за идентификацију сорти воћака 313/Ш СЗ; Лабораторија за пчеларство 212/П СЗ; Лабораторија за хемијске анализе плодова на Радмиловцу І35; Лабораторија за педологију 30/П СЗ; Лабораторија за педологију 29/П СЗ; Лабораторија за мелиорације 22/П СЗ; Лабораторија за агрохемију и физиологију биљака 13/П СЗ; Лабораторија за физиологију биљака 14/П СЗ; Лабораторија за агрохемију 11/П СЗ; Лабораторија за еколошку микробиологију 125/І СЗ; Лабораторија за агрохемију и физиологију биљака 33/І НЗ; Лабораторија за агрохемију и педологију 33А/І НЗ; Лабораторија за педологију 28/І НЗ; Рентгенска лабораторија РС/П СЗ; Лабораторија за хемију 17/П НЗ; Лабораторија за хемију 41- 42/П НЗ.

За извођења појединих облика наставе, практичне обуке и научно-истраживачког рада на свим степенима студија Института за ратарство и повртарство; Институт за Хортикултуру; Институт за земљиште и мелиорације користи специјализовани центар за пчеларство у оквиру ОДПФ „Радмиловац“ Стакленике Пољопривредног факултета и пластенике на ОДПФ „Радмиловац“. Институт за хортикултуру користи Стакленике Пољопривредног факултета и специјализовани центар за воћарство на ОДПФ „Радмиловац“. У саставу огледног добра је радна јединица Вински подрум. ОДПФ „Радмиловац“ располаже са површинама које су са засадима воћака, винове лозе, под повртарским и ратарским културама, а део површина је у припреми за подизње нових засада. Вински подрум има намену да прихвати сву количину убраног грожђа, а служи и за справљање сортних вина и јаких пића од воћа и грожђа).

Стакленик, као део Факултета, представљају полигон за практичан рад студената, како на основним и дипломским, тако и на специјалистичким и докторским студијама на студијским програмима који се реализују од стране Института за ратарство и повртарство и Института за

хортикултуру и Института за земљиште и мелиорације. Укупна површина стакленика износи око 600 m². Стакленик се састоји из две целине, из старог и новог дела. У старом делу стакленика се чувају и негују собне биљке - колекције истих, као и матичне биљке од којих се узимају резнице за даље умножавање. У новом делу стакленика, студенти свих степена студија обављају практичан део наставе и постављају огледе везане за научно истраживање.

Пољопривредни факултет има одговарајућу библиотеку снабдевену потребним уџбеницима за извођење наставе и информационе ресурсе и сервисе које користи ради испуњења основних циљева и задатака на студијском програму основних академских студија из Биљне производње. Факултет има библиотеку снабдевену научном и стручном литературом која својим нивоом и обимом обезбеђује подршку наставном процесу и научноистраживачком раду. Библиотека тренутно располаже са укупно 70938 библиотечких јединица, од тога 67634 из свих области из којих се изводи наставни процес без база електронских јединица.

Института за ратарство и повртарство; Институт за Хортикултуру; Институт за земљиште и мелиорације обезбеђује покривеност свих предмета одговарајућом уџбеником литературом, училима и помоћним наставним средствима на студијском програму основних академских студија из Биљне производње. Учила и помоћна наставна средства су расположиви у броју довољном да се обезбеди нормално одвијање наставног процеса. Института за ратарство и повртарство; Институт за Хортикултуру; Институт за земљиште и мелиорације користе у оквиру Факултета информациону - комуникациону опрему која је неопходна за студирање на свим степенима студија и за научноистраживачки рад. У циљу ефикасног коришћења библиотеке и осталих информационих ресурса Факултет обезбеђује неопходну обуку наставника, сарадника и студената.

У централној библиотеци налази се литература која својим нивоом и обимом обезбеђује подршку наставном процесу и научноистраживачком раду на студијским програмима свих степена студија које реализује Института за ратарство и повртарство; Институт за Хортикултуру и Институт за земљиште и мелиорације. Постоји велики број приручника, енциклопедија, зборника радова и речника - потребних за студије на свим нивоима и за научно-истраживачки рад. Структура књижног фонда детаљно је приказана у Прилогу 10.1.

Централна библиотека на Факултету обједињује литературу из свих области које се изучавају на студијским програмима и модулима из биљне производње као што су: Хемија, Физика, Биохемија, Ботаника, Математика, Статистика, Раунарство и информатика, Страни језици, Генетика и оплемењивање биљака, Педологија, Наводњавање пољопривредних култура, Агрохемија, Физиологија и исхрана биљака, Опште ратарство, Посебно ратарство, Повртарство, Микробиологија, Метеорологија, Крмно биље, Фитопатологија, Ентомологија, Фитофармација, Хербологија, Воћарство, Виноградарство, Пчеларство, Хортикултура, Сточарство, Мелиорације, Геологија са хидрогеологијом, Геодезија, Заштита и коришћење вода, Социологија, Пољопривредна техника, Економија, Маркетинг и тржите пољопривредно-прехрамбених производа, Рачуноводство и економика пољопривредних газдинстава и Менаџмент и организација у пољопривреди.

У библиотеци је у одговарајућем обиму заступљена страна литература и одговарајућем облику приступ истој. У библиотеци постоји база података о библиотечким јединицама у високошколској установи, одбрањеним специјалистичким радовима, магистарским тезама и докторских дисертацијама. За потребе својих корисника, библиотека има развијену међубиблиотечку сарадњу са другим библиотекама у земљи, а преко Народне библиотеке Србије и са библиотекама у иностранству. Информације о библиотечком материјалу, корисник може да добије телефоном, уз стручну помоћ библиотекара.

Пољопривредни факултет у Београду повезан је у Академску мрежу Србије (АМРЕС) оптичким гигабитним линком преко чворишта Рачунарског центра Универзитета у Београду (РЦУБ). На тај начин обезбеђена је стална интернет конекција. Локална рачунарска мрежа (LAN) садржи:

- преко 500 мрежних прикључних места (Cat 5e);
- 45 управљива L2 switch-а;
- 1 L3 switch;
- 2 firewall-а Cisco ASA 5100 и
- 52 Wi-Fi приступне тачке (AP).

Wi-Fi мрежом (Eduroam и CASA пројект) покривена је свака учионица, слушаоница, сала, амфитеатар и библиотека са свим читаоницама. Овом мрежом покривени су и сви главни улази и холови испред свих амфитеатара и учионица, укључујући и кафе клуб.

У оквиру физичке LAN инфраструктуре логички је распоређено 15 сервера под Windows и Linux оперативним системом са преко 800 активних десктоп и лаптоп рачунара регистрованих у MS Активном директоријуму, логички распоређених у 18 подмрежа.

Студентима основних, мастер, специјалистичких и докторских студија на располагању је 7 рачунарских учионица, једна наставничка и инфопулт терминали:

- Статистичка лабораторија АЕКЛАВ (нова зграда, IV спрат) са 20 рачунара;
- Лабораторија агроекономије Tempus CD_JEP_400067-2005 (нова зграда, IV спрат) са 16 рачунара;
- Lolaqua учионица TEMPUS 2 (нова зграда, IV спрат) са 10 рачунара;
- Студентски рачунарски центар (стара зграда, галерија) са 24 рачунара и принт сервером;
- Студентска читаоница - библиотека (нова зграда, V спрат - галерија) са 9 рачунара;
- Вежбаоница за ботанику (стара зграда, II спрат) са 18 рачунара;
- Лабораторија за зоотехнику (нова зграда, III спрат) са 6 рачунара;
- Moodle учионица (нова зграда, V спрат - галерија) са 12 рачунара и
- Инфопулт терминал за студенте (хол факултета) са 4 рачунара.

Укупно студенти свих степена студија могу да користе 120 рачунара. У свим учионицама рачунари су повезани на мрежу факултета и имају сталан приступ интернету.

Студентима је на располагању и e-learning систем базиран на Moodle платформи. Намењен је студентима и наставницима као подршка у процесу извођења наставе. Интернет адреса платформе за учење на даљину је <http://cmoodle.agrif.bg.ac.rs> и тренутно има преко 4000 регистрованих корисника који прате 113 курсева.

На серверима факултета постављена је и Atutor платформа за учење на даљину, у оквиру Tempus пројекта. Интернет адреса платформе је <http://tempus.agrif.bg.ac.rs/learning>.

Информациони систем библиотеке Пољопривредног факултета заснива се на 2 базе података: CDS/ISIS бази података, уз коришћење WINISIS софтвера за управљање и COBISS базе која чини саставни део ВБС. Систем тренутно чини девет рачунара за запослене на факултету и четири рачунара за раднике у библиотеци. Ови рачунари формирају интранет мрежу библиотеке, која је истовремено део академске рачунарске мреже Универзитета у Београду, те путем ње Факултет има приступ глобалној рачунарској мрежи – интернету. Путем интернета библиотека остварује сарадњу са Народном библиотеком Србије и њеним ресурсима. Библиотека је део Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку часописа (КОБСОН), тако да је наставницима и сарадницима доступно око 35000 наслова иностраних часописа, односно 22 издавача и сервиса. Библиотекари редовно посећују стручне семинаре у Народној библиотеци Србије и осталим центрима у земљи. Рад Библиотеке Пољопривредног факултета регулисан је Правилником о раду библиотеке.

За извођење практичне наставе на студијском програму основних академских студија из Биљне производње Факултет је обезбедио сопствене наставно-научне базе, као и наставно-научне базе у привреди. Осим тога Факултет поседује наставне лабораторијаме, има и научне и истраживачко-развојне лабораторије, научно-стручне центре и истраживачко развојне и иновационе јединице. У оквиру сарадње са привредом Факултет је ради квалитетног извођења наставе на студијским програмима потписао уговоре о пословној сарадњи и обезбедио извођење

стручне праксе и дела наставног процеса у око 20 одговарајућих предузећа. У свом возном парку Факултет поседује и аутобус за извођење теренске наставе.

Факултет у свом саставу поседује више просторија опремљених савременим техничким и осталим уређајима који студентима и особљу омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга рачунског центра (фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала).

Свим запосленим и студентима обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе.

У оквиру стандарда методом SWOT анализе ([табела 11.0.](#)) ВШУ је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

- усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената,
- адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме,
- усклађеност капацитета опреме са бројем студената,
- рачунарске учионице.

Резултати анализе и квантитативног оцењивања приказани су у [табели 11.0.](#) SWOT анализа.

Табела 11.0. SWOT анализа

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Факултет располаже са довољно простора за обављање наставног процеса према стандардима за акредитацију	+++	Мањи део истраживачке и друге опреме је застарео, али још увек употребљив	+
Постојање адекватне техничке, лабораторијске и друге опреме за потребе наставног процеса, научних истраживања и обављање стручне делатности за које је Факултет регистрован	+++	Недовољан приступ свих студената рачунарским учионицама (посебно на основним студијама)	+
Капацитет опреме је усклађен са бројем студената	++	Нерегулисане процедуре за набавку и лиценцирање софтверских пакета	++
Факултет поседује одговарајуће рачунарске учионице	++		
Део просторних капацитета је реновиран	++		
МОГУЋНОСТИ		ПРЕТЊЕ	
Набавка опреме на основу националних и међународних пројеката чиме се побољшава техничка опремљеност за извођење наставе	+	Велика површина Факултета захтева већа средства за инвестиционо и текуће одржавање, грејање и друге трошкове	++
Акредитација лабораторија за пружање услуга трећим лицима и тако обезбеђеним средствима куповина нове опреме	++	Недовољно средстава из фондова ресорних министарстава и других екстерних извора за одржавање простора и унапређење опреме	+
Повезивање са привредним организацијама и њихово подстицање за донирање наставних средстава	+	Промене у прописима које регулишу располагање Факултета са сопственим средствима	+
Улагања у куповину лиценцираних програма потребних за извођење наставе и истраживања	+		

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда

На Наставно-научном већу Факултета размотрена је потреба унапређења квалитета стандарда 11 и усвојен следећи предлог мера и активности:

1. Реновирати део просторних капацитета;
2. Извршити набавку дела техничке и лабораторијске опреме која је застарела или нефункционална;
3. Извршити набавку дела информатичко-комуникационе опреме која застарела;
4. Извршити набавку софтвера за базе података, нарочито по питању праћења успешности студирања студента;
5. Искоришћавање просторних капацитета и опреме на факултету ускладити са потребама наставне, научно-истраживачке и стручне делатности.

Показатељи и прилози за стандард 11:

[Табела 11.0.](#) SWOT анализа

[Табела 11.1.](#) Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

[Табела 11.2.](#) Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научно истраживачком раду

[Табела 11.3.](#) Наставно-научне и стручне базе

Стандард

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетање студената о квалитету високошколске установе.

Опис

Студенти на студијском програму основних академских студија из Биљне производње имају значајну улогу у самовредновању и провери квалитета односно у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетање студената о квалитету студијског програма и високошколске установе у целини.

Чланове за Студентски парламент бирају непосредно, тајним гласањем, сви студенти уписани у школској години у којој се врши избор на студијске програме који се остварују на Факултету. Студента продекана бира Савет факултета, на предлог Студентског парламента факултета. Студентски парламент факултета бира четири члана Савета из реда студената. Студентски парламент поред Савета факултета, бира и своје представнике у:

1. Наставно-научном већу факултета (Састав Наставно-научног већа факултета се проширује за 20% представника студената када се одлучује о питањима који се односе на осигурање квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова);
2. Комисији за обезбеђење, проверу и унапређење квалитета (четири члана);
3. Комисији за вредновање ваннаставних активности студената (студент продекан + један члан Студентског парламента);
4. Етичкој комисији Пољопривредног факултета (један члан + један заменик члана);
5. Одбору за планирање и развој ОДПФ Радмиловац (један члан);
6. Дисциплинској комисији (два члана).

Студенти преко своје заступљености у органима управљања и руковођења, Студентског парламента и Комисије за обезбеђење, проверу и унапређење квалитета на одговарајући начин

дају мишљење о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет високошколске установе, укључујући и резултате самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма и високошколске установе.

Обавезан елемент самовредновања студијских програма и високошколске установе јесу анкете (налазе се у саставу Правилника о начину и поступку самовредновања као упитници) којима се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања. Факултет редовно организује и спроведи анкете студената на студијском програму основних академских студија из Биљне производње и њихове резултате чини доступним јавности и укључује их у укупну оцену самовредновања и квалитета студијског програма. Оцена квалитета наставног процеса утврђује се на основу резултата анкета свих студената на студијском програму основних академских студија из Биљне производње.

Студенти на студијском програму основних академских студија из Биљне производње су активно укључени у процесу континуираног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијског програма у оквиру курикулума и развоја метода оцењивања, учешћем у раду субјеката Факултета, а нарочито у раду Комисије за обезбеђење, проверу и унапређење квалитета преко својих представника који се бирају на Факултету.

Вредновање наставног процеса на студијском програму основних академских студија из Биљне производње од стране студената обавља се одговарајућим упитницима у електронском облику. Анкетање студената се спроводи при упису школске године, при добијању дипломе и након одређеног периода по добијању дипломе и стеченог искуства на радном месту. Анкете су анонимне, изузев анкете при добијању дипломе и након дипломирања.

Тежња Факултета је да се анкетама обухвати што већи број студената, сви наставни предмети, сви наставници, сви сарадници у настави и сви студијски програми. Попуњени упитници су чувају до времена који је прописан општим актом Факултета и Законом о високом образовању. Сви студенти и запослени на Факултету благовремено се обавештавају о циљевима и времену анкетања. Факултет узима у обзир и друге изворе вредновања наставе и услова рада, као што су: испитни резултати, статистичка анализа похађања наставе, други успеси студената Факултета и слично. Учешће и активности студената у осигурању квалитета Факултета, студијских програма и наставе, могу се сматрати процесом који се заснива на отвореној, искреној и конструктивној критици, у циљу континуираних промена на боље.

Након анкетања и обраде података из анкета на студијском програму основних академских студија из Биљне производње Стручна служба их доставља заједно са анкетама из анкета других студијских програма на Факултету Комисији за обезбеђење, проверу и унапређење квалитета. Ова комисија анализира резултате анкете и сачињава одговарајући извештај.

Наставно-научно веће Факултета разматра и усваја одговарајући коначан извештај. Наставно-научно веће Факултета редовно предлаже мере за побољшање квалитета наставног процеса и услова рада. Извештај о вредновању од стране студената доступан је запосленима, студентима и јавности, анализира се на седницама већа Катедара и Наставно-научног већа Института за ратарство, Института за хортикултуру, Института за воћарство и виноградарство и Института за земљиште и мелиорације где се доносе поступци и конкретне корективне мере у случају неиспуњавања стандарда у областима које се проверавају у процесу самовредновања. Заједно са поступцима и конкретним корективним мерама са других Института, поступци и мере се усвајају на Наставно-научном већу Факултета.

Методом SWOT анализе Факултет је анализирао и квантитативно оценио елементе:

- учешће студената у телима за обезбеђење квалитета,
- учешће студената у самовредновању,
- студентску евалуацију установе, студијских програма, наставе.

Резлтати процене наведених елемената приказани су у [табели 13.0. SWOT анализа](#).

Табела 13.0. SWOT анализа

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Статутом и правилницима Факултета је предвиђено учешће студената у телима за обезбеђење квалитета и самовредновање	+++	Незаинтересованост једног броја студената за активно учешће у процесу евалуације и унапређење квалитета	++
Студенти редовно попуњавају упитнике и на тај начин активно учествују у евалуацији институције, студијских програма, наставе	++	Недовољно развијена свест о значају евалуације и пружање механичких, често упросечених одговора на поједина питања	+
Дистрибуирање упитника <i>online</i> олакшава процес прикупљања одговора без угрожавања анонимности, формирање база података и креирање извештаја	++	Недовољна анализа прикупљених ставова студената и изостанак корективних мера добијених на основу студентских евалуација	+++
Формирање Центра за каријерни развој студената и његово ангажовање на информисању студената о њиховој улози у процесу обезбеђења квалитета и спроведеним корективним мерама	+++	Незадовољство студената предузетим мерама у побољшању квалитета наставног процеса на основу резултата вредновања што даље утиче на смањивање њихове мотивисаност за рад у овим телима	++
Мотивисање студената за активнији рад у телима за обезбеђење квалитета и самовредновање увођењем посебних награда или захвалница (уручених на Дан факултета)	+		
МОГУЋНОСТИ		ПРЕТЊЕ	
Јачање улоге студената у формирању питања везаних за евалуације институције, студијских програма, наставе и система квалитета	+	Оптерећеност студената обавезама резултира тиме да често немају времена за ангажовање у телима обезбеђењем квалитета или површно прилазе том проблему	++
Јачање сарадње са свршеним студентима и њиховим послодавцима, у циљу добијања повратних информација и њихово коришћење за унапређење квалитета наставних садржаја	+++	Неспремност дела студената да активно партиципирају у органима управљања јавних институција и да јавно искажу своје ставове	+

Квантификација процене наведених елемената анализе је вршена по следећој скали: високо значајно → +++ ; средње значајно → ++ и мало значајно → +

Предлог мера и активности

На Наставно-научном већу размотрена је потреба унапређења квалитета стандарда 13 и усвојен следећи предлог мера и активности:

1. Потребно је поспешити иницијативу студената у предлагању конкретних мера за побољшање услова студирања;
2. Потребно је поспешити учешће студената у разматрању питања везаних за евалуације институције, студијских програма и наставног процеса;
3. У циљу побољшања квалитета наставног процеса потребно је систематски вршити допуну обима и садржине анкетних упитника, чиме би се створили услови за квалитетнију анализу мишљења и коментара студената; и
4. Потребно је поспешити међусобну сарадњу и координацију студентских организација.

Показатељи и прилози за стандард 13:

[Табела 13.0.](#) SWOT анализа

[Прилози за стандард 13.](#) Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

[Прилог 13.0.](#) Стратегија обезбеђењу квалитета

[Прилог 13.0 а.](#) Субјекти , области и мере обезбеђења квалитета на факултету

[Прилог 13.1.](#) Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

[Прилог 13.1 а.](#) Правилник о обезбеђењу квалитета самовредновању и оцењивању квалитета

[Прилог 13.1 б.](#) Правилник о начину и поступку самовредновања

[Прилог 13.1 в.](#) Комисија за обезбеђење, праћење и унапређење квалитета

[Прилог 13.2. а.](#) Извештај о студентском вредновању педагошког рада наставника и сарадника пољопривредног факултета за школску 2021/2022. годину

[Прилог 13.2. б.](#) Одлука о усвајању Извештаја о студентском вредновању педагошког рада наставника и сарадника у школској 2022/2023. Годину

[Прилог 13.3.](#) Упитник са Извештајем који попуњавају студенти при упису на прву годину студија

Стандард

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

Опис

Пољопривредни факултет континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета студијских програма укључујући и студијски програм основних академских студија из Биљне производње. На основу усвојене мисије и визије Факултет је донео и реализује Стратегију обезбеђења квалитета у свом раду. У циљу континуираног побољшања рада Факултет је утврдио јасно и подробно формулисану Стратегију обезбеђења квалитета наставног процеса, управљања високошколском установом, реализације ненаставних активности, као и услова рада и студирања, која је доступна јавности. Ради континуираног обезбеђења квалитета Факултет је образовао посебну Комисију за обезбеђење, проверу и унапређење квалитета (КОПУК), из редова наставника, сарадника, ненаставног особља и студената. КОПУК има у свом саставу пет поткомисија: 1. Поткомисија за контролу и осигурање квалитета наставе; 2. Поткомисија за развој курикулума, утврђивање броја ЕСПБ бодова, начина акумулације бодова и оптерећења студената;

3. Поткомисија за анализу ефикасности студирања; 4. Поткомисија за праћење, унапређење и контролу квалитета научно-истраживачког рада и 5. Поткомисија за мобилност.

Комисија за обезбеђење, проверу и унапређење квалитета студијских програма укључујући и студијски програм основних академских студија из Биљне производње и високошколске установе у целини организује, контролише и унапређује рад на:

- спровођењу утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у систему обезбеђења квалитета факултета,
- обезбеђењу услова и инфраструктуре за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања,
- обезбеђењу редовне повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама студената који заврше одређени ниво студија,
- обезбеђењу података потребних за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета и
- обављању периодичне провере и самовредновања нивоа квалитета током којих сагледава спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета.

Комисија за обезбеђење, проверу и унапређење квалитета Факултета је укључена у спровођење интерних и екстерних провера квалитета у циљу сертификације, надзора или ресертификације високошколске установе, студијских програма и диплома. Студенти имају активну улогу у доношењу и спровођењу Стратегије обезбеђења квалитета.

Правилником о начину и поступку самовредновања ближе се уређују начин и поступак самовредновања студија, студијских програма укључујући и студијски програм основних академских студија из Биљне производње, рада наставног и ненаставног особља и услова рада као дела стратегије Факултета за праћење, обезбеђивање, унапређење и развој квалитета студија. Овај Правилник садржи део о вредновању од стране студената, део о вредновању запослених на Факултету и део о вредновању од стране послодаваца свршених студената Факултета са циљем да се побољша квалитет наставе и рад запослених. У периодичним самовредновањима обавезно је укључивање резултата анектирања студената. Предвиђено је да се самовредновање спроводи најмање једном у три до четири године.

Са резултатима самовредновања Комисија за обезбеђење, проверу и унапређење квалитета студијских програма укључујући и студијски програм основних академских студија из Биљне производње, упознаје наставнике и сараднике, путем катедри и стручних органа, студенте, преко студентских организација, Комисију за акредитацију и проверу квалитета и јавност.

Пољопривредни факултет спроводи у свакодневном раду утврђену Стратегију обезбеђења квалитета и у том циљу предузима потребне активности за њену реализацију, а предузима и мере за отклањање уочених неправилности. Ова високошколска установа посебно прати квалитет извођења наставе, обављања испита, анализира успешност студената у студирању у целини и на појединачним предметима, као и квалитет уџбеника и предузима потребне мере за отклањање уочених недостатака на студијским програмима укључујући и студијски програм основних академских студија из Биљне производње.

Пољопривредни факултет организује курсеве за стицање академских вештина на којима се врши обука младих наставника на свим студијским програмима укључујући и студијски програм основних академских студија из Биљне производње из домена савремених метода наставе и научно-истраживачког рада, као и контроле квалитета и једне и друге компоненте академских активности.

Сви запослени на Факултету, свако у свом домену рада, доприноси реализацији утврђене Стратегије обезбеђења квалитета. Управа Факултета, Комисија за обезбеђење, проверу и унапређење квалитета и одговарајуће Поткомисије у њој, стално надгледају и анализирају реализацију наставног процеса на студијским програмима укључујући и студијски програм

основних академских студија из Биљне производње, односно примену упитника за вредновање квалитета наставе, испита, успешности студија, квалитет уџбеника и других наставних средстава и на основу резултата утврђују програм унапређења и континуираног побољшања квалитета.

О самовредновању се сачињавају извештаји, које разматра Комисија за обезбеђење, проверу и унапређење квалитета и сачињава предлоге за унапређење које упућује Наставно-научном већу Факултета на усвајање. Извештај о самовредновању установе обухвата све елементе квалитета свих студијских програма укључујући и студијски програм основних академских студија из Биљне производње. Самовредновање и оцењивање квалитета студијских програма укључује учешће студената. На основу сагледавања испуњавања стандарда и резултата упитника сачињавају се Извештаји о самовредновању студијских програма на основним академским студијама и дипломским академским студијама. Студенти свих година, при крају семестра, систематски, за сваки предмет, оцењују квалитет наставе и наставног особља. Колегијум Факултета после сваког семестра, у поступку самовредновања оцењује квалитет процеса рада, а посебно наставног процеса. Пољопривредни факултет је своју политику о уџбеницима (планирање, обезбеђење, издавање и сл.) дефинисао актима о уџбеницима и издавачкој делатности.

У наредном периоду Факултет намерава да обезбеди редовну систематску повратну информацију од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената на свим студијским програмима укључујући и студијски програм основних академских студија из Биљне производње у складу са Правилником о алумни удружењу студената Пољопривредног факултета.

Методом SWOT анализе (табела 14.0) Факултет је анализирао и квантитативно оценио следеће елементе:

- континуитет у реализацији процеса обезбеђења и унапређења квалитета,
- постојање инфраструктуре за систематско праћење и обезбеђење квалитета,
- редовне повратне информације о квалитету стечених компетенција дипломираних студената,
- усаглашавање са стратегијом унапређења квалитета других престижних високошколских установа у земљи и иностранству,
- периодичност процеса прикупљања података о квалитету,
- јавност резултата процене квалитета.

Резултати анализе и квантитативне оцене приказани су у табели 14.0.

Табела 14.0. SWOT анализа

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
На Факултегу постоји целовита инфраструктура за систематско праћење и обезбеђење квалитета	+++	Недовољна заинтересованост дела наставног особља за активније учествовање у процесима провере квалитета и самовредновања	++
Процес прикупљања података о квалитету спроводи се периодично према календару и у складу са одговарајућим правилницима	+++	Слаба заинтересованост студената приликом анкетања, недовољна објективност приликом попуњавања анкета и бојазан у исказивању ставова	++
Редовно се спроводе и анализирају резултати студентских анкета и прикупљају информације о квалитету стечених компетенција дипломираних студената	+++	Слаб одзив привреде у достављању повратних информација о квалитету стечених компетенција дипломираних студената	++

Факултет се определио ка унапређењу квалитета узимајући у обзир искуства других престижних високошколских институција у земљи и иностранству	+	Недовољна анализа повратних информација на основу спроведених истраживања	+
Обезбеђује се јавност резултата процене квалитета објављивањем на интернет страници Факултета	++	Не постоје јасни механизми за генерисање корективних акција на основу резултата анкета	++ +
МОГУЊНОСТИ		ПРЕТЊЕ	
Подизање свести студената о значају њиховог ангажовања у повећању квалитета рада Факултета	++	Недовољна свест дела запослених о значају процеса самовредновања и дефинисања политике и стратегије квалитета	++
Спровођење и реализација мера којима би се побољшао квалитет на Факултету и отклониле недоумице дела запослених и студената о конкретним резултатима у вези са унапређењем квалитета	++	Непрецизно дефинисани механизми за примену мера за унапређење квалитета	+
Учестовање на међународним пројектима везаним за унапређење квалитета наставе и научно-истраживачког рада	+		
Систематски рад на подизању културе обезбеђења квалитета	+		

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14:

Факултет је на Наставно-научном већу размотрио потребу унапређења квалитета стандарда 14 и усвојио следећи предлог мера и активности:

1. Резултати самовредновања треба да се целовито анализирају и на основу њих донесе темељит план активности за превазилажење уочених недостатака;
2. Потребно је континуирано и систематско унапређење свих активности од значаја за праћење и обезбеђење квалитета;
3. Потребно је поспешити активности Алумни удружења Пољопривредног факултета у складу са усвојеним Правилником о Алумни удружења Пољопривредног факултета у циљу добијање повратних информација о квалитету стечених компетенција дипломираних студената;
4. Потребно је стимулисати учешће наставника на међународним пројектима везаним за унапређење наставе што омогућава усаглашавање са стратегијама унапређења квалитета других престижних високошколских институција у иностранству;
5. Потребан је континуирани и систематски рад на подизању културе квалитета на Факултету и
6. Потребан је континуирани и систематски рад на имплементацији и унапређењу питања јавности резултата процене квалитета.

Показатељи и прилози за стандард 14:

[Табела 14.0.](#) SWOT анализа

[Прилог 14.1.](#) Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.